

Darīsim KOPĀ!

KĀ SAŅEMT MALKU BEZ MĀKSAS?

12. lpp.

Sociālais dienests Rīgā palīdz iedzīvotājiem
nenosalt pašu dzīvokļos

„PRASĀM NOTVERT ZAGLI!”

Kur vērsties, lai mājā izbeigtu koplietošanas
elektroenerģijas zagšanu

9. lpp.

№10 (134), oktobris 2019 www.kopaa.lv Svarīgākais par māju apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

UZRĒKINA PAR ŪDENI VAIRS NEBŪS?

Valdībai ir gatavi grozījumi
noteikumos par ūdens zudumu
apmaksas kārtību

3., 6.–7. lpp.

VĒLATIES SILTINĀT MĀJU? STEIDZIETIES!

4. lpp.

Altum: iesniegumu pieņemšana 50% līdzfinansējumam
renovācijai drīz beigsies

KAS NOTIEK AR DZĪVOJAMO TELPU ĪRES LIKUMU?

Saeimas Juridiskais birojs pret Ekonomikas ministriju:
„Sāciet beidzot strādāt pie kļūdu labošanas!”

Liene VARGA

Šajās dienās ekonomikas ministrs Ralfs Nemiro no jauna atgādināja, ka Latvijā izteikti trūkst īres dzīvokļu. Savukārt parlaments, pēc ministra ieskata, nesteidzas pieņemt jauno *Dzīvojamo telpu īres likumu*, kurš tik ļoti nepieciešams, lai valstij piesaistītu investorus īres māju būvniecībai.

Ko aizsargās jaunais likums?

Pašlaik Latvijā darbojas 1993. gadā pieņemtais, jau 25 gadus spēkā esošais likums *Par dzīvojamo telpu īri*. Šis likums ir labvēlīgs īrniekiem un vairāk aizsargā viņu intereses. Piemēram, patlaban spēkā esošais likums izīrējamās platības īpašniekam liedz īrnieku izlikt no īrētās platības bez tiesas sprieduma un neļauj vienpusējā kārtā paaugstināt īres maksu.

2016. gadā Ekonomikas ministrija iepazīstināja ar jauno likumprojektu *Dzīvojamo telpu īres likums*. Likumprojekta anotācijā ir teikts, ka šī dokumenta mērķis ir sabalansēt izīrējamo telpu īpašnieku un īrnieku intereses. Pēc iepazīšanās ar likumprojekta saturu uzreiz aktivizējās dažādi iedzīvotāju tiesību aizstāvji, kas paziņoja, ka Ekonomikas ministrijas iecerētais likumprojekts

daudz vairāk aizsargā īpašnieku, nevis īrnieku intereses.

Ministrijas piedāvātās un visvairāk kritizētās ieceres ir šādas:

- atcelt beztermiņa īres līgumu,
- noteikt maksimālo īres līguma termiņu – 10 gadi,
- uzlikt par obligātu pienākumu reģistrēt īres līgumu zemesgrāmatā,
- dot iespēju īpašniekam īrnieku izlikt bez tiesas sprieduma, ja ir beidzies līguma termiņš, īrnieks ir palicis parādā vai arī noslēgtais īres līgums nav nostiprināts zemesgrāmatā.

Politiskā griba ir, taču...

2018. gada jūlijā jaunais likumprojekts izturēja pirmo lasījumu Saeimā. Pēc 13. Saeimas vēlēšanām Valsts un pašvaldību lietu komisijas deputāti nobalsoja par likumprojekta tālāko gatavošanu otrajam lasījumam. Diemžēl

pēc gada nākas konstatēt, ka darbs no *sastinguma punkta* nav izkustējies. Kāpēc gan tā?

– Mēs esam spiesti novērot divainu situāciju: Saeimā ir vērojama politiskā griba atrisināt neviennozīmīgi vērtēto īres jautājumu, bet Ekonomikas ministrija nav spējīga sagatavot likumprojektu tādā kvalitātē, lai to

ātri un ar nelieliem labojumiem varētu pieņemt, – skaidro Saeimas Mājokļu apakškomisijas vadītāja **Regīna Ločmele-Luņova**.

Piemēram, no Saeimas Juridiskā biroja saņemts aizrādījums, ka nav pieļaujama likumā paredzētā iespēja īrnieku izlikt bez tiesas sprieduma pat tajos gadījumos, ja īrnieks nemaksā par izmantoto dzīvojamo telpu vai arī līgumam beidzies termiņš, tātad – faktiski dzīvo bez līguma. Pēc Saeimas juristu ieskata – katram cilvēkam ir jāsaņem Satversmē dotās tiesības uz tiesisko aizsardzību.

– Mēs piekrītam, ka jaunajā likumā ir jābūt iestrādātam līguma izbeigšanas un īrnieka izlikšanas mehānismam, – saka Saeimas Juridiskā biroja pārstāve **Daina Ose**. – Mūsaprāt, šie jautājumi arī turpmāk ir jāšķir tiesā, tikai paātrinātā un vienkāršotā kārtībā.

Izlikšana ir zem jautājuma zīmes

Daina Ose uzskata, ka izlikšana bez tiesas sprieduma ir pieļaujama tikai vienā gadījumā – tad, ja to paredz noslēgtais īres līgums. Turklāt līgumam ar tik striktiem nosacījumiem obligāti jābūt reģistrētam zemesgrāmatā.

– Šādā veidā īrnieka tiesības būs aizstāvētas, jo notāram, kurš gatavos nostiprinājuma lūgumu zemesgrāmatā, būs pienākums īrnieku iepazīstināt ar visām sekām, kādas varētu būt pēc šāda līguma parakstīšanas, – uzskata Saeimas Juridiskā biroja pārstāve.

Ekonomikas ministrijas Mājokļu politikas departamenta direktors **Mārtiņš**

Auders savukārt apstiprina, ka viņa padotībā esošie speciālisti ir gatavi veikt labojumus likumprojektā. Jau tagad esot skaidrs, ka īres līgumu reģistrēšana zemesgrāmatā būs īrnieka tiesības, nevis obligāts pienākums.

Kas gaida īrniekus saimniekiem atdotajās mājās?

Regīna Ločmele-Luņova pastāstīja, ka Valsts pārvaldes komisijas deputāti vienbalsīgi atbalstījuši deputāta **Ērika Pucena** ierosinājumu jauno likumprojektu neattiecināt uz denacionalizēto māju īrniekiem, kuri turpina dzīvot ar vecajiem īres līgumiem.

– Mēs uzskatām, ka šīs īrnieku grupas tiesības joprojām jāregulē vecajam likumam *Par dzīvojamo telpu īri*.

Denacionalizēto māju īrnieku jautājumu nedrīkst uzskatīt par atrisinātu, jo vairāk tādēļ, ka Ekonomikas ministrijā top likumprojekts par pārceļšanās kompensāciju izmaksu. Ir veikti aprēķini, ka šo kompensāciju izmaksai ir nepieciešami aptuveni 15 miljoni eiro, no kuriem puse – 7,5 miljoni – ir jāsedz valstij, bet otra puse – attiecīgajām pašvaldībām.

Ar ko beigsies diskusijas, kas patlaban notiek par jauno *Dzīvojamo telpu īres likumu*, neviens nezina. Saeimas Valsts pārvaldes komisija devusi Ekonomikas ministrijai divas nedēļas, lai izlabotu *brāķētās* vietas likumprojektā, savukārt deputāts **Sergejs Dolgopolovs** ir saskaitījis, ka autoriem nākoties labot vismaz 50 topošā likuma pantus. **K**

IR LAIKS ABONĒT

Darīsim KOPĀ!

**2020. GADĀ
SĀNEMIET AVĪZI
SĀVĀ PASTKASTĪTĒ!**

**Jaunākais par komunālajiem pakalpojumiem,
tarifiem un apsaimniekošanu – tieši mājās!**

**Noformējiet abonementu tuvākajā
Latvijas Pasta nodaļā
vai internetā abone.pasts.lv!**

„Darīsim Kopā!” INDEKSS – 1255

**ABONĒŠANAS CENA GADAM –
tikai 8,54 eiro**

2020. gadā mēs būsim kopā ar jums KATRU MĒNESI

KĀ MAKSĀSIM PAR ŪDENS ZUDUMIEM?

Aizmirsāt nodot skaitītāju rādījumus vai neievērojāt skaitītāja verificēšanas termiņu? Turpmāk par to simtos eiro mērāms sods vairs nedraud!

Marina MATROŅINA

Valsts sekretāru sanāksmē apstiprināti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 1013 Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu. Tas nozīmē, ka dzīvokļu īpašniekus Latvijā sagaida izmaiņas kārtībā, kā viņi norēķināsies par ūdens patēriņu. Turpmāk vairs sods par to, ka piemirsies iesniegt skaitītāju rādījumus, nebūs rēķins par papildu apmaksu simtiem eiro izskatā.

Beidzamo sešu gadu laikā daudzi Latvijas iedzīvotāji kļuva par upuriem spēkā esošajiem noteikumiem par ūdens patēriņa apmaksu, kas pārvaldniekiem ļāva visu mājas ūdens starpību, ja tāda bija, izdalīt uz tiem dzīvokļu īpašniekiem, kuri vairāk par trim mēnešiem nebija nodevuši skaitītāju rādījumus vai arī piemirsā savu skaitītāju verificācijas termiņus. Pēc Rīgas domes rīcībā esošās informācijas, papildu rēķins, kas izrakstīts vienam atsevišķam dzīvokļa īpašniekam, var būt pat 1000 eiro mēnesī. Par laimi, šī apšaubāmā prakse pavisam drīz tiks izbeigta.

Kas notiek?

Visi zina, ka tūkstošiem daudzdzīvokļu māju visā Latvijā ir viena kaite, ko sauc – ūdens zudumi. Apmaksāt šo pazudušo ūdeni nākas visiem mājas iedzīvotājiem. Jums šķiet, ka tas nav taisnīgi? Tāpat kā daudzi, tā uzskata arī Latvijas Republikas tiesībsargs Juris Jansons.

Mājās, kurās dzīvokļu īpašnieki ir pārņēmuši valdījuma tiesības no pašvaldības, jautājums tiek risināts ārkārtīgi vienkārši: dzīvokļu īpašnieku kopība pieņem pati savu kārtību, kā segs ūdens starpības izmaksas. Valdījumā nepārņemtajās mājās viss ir sarežģīti. Šeit kārtību nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 1013.

2008. gads: godīgie maksā vairāk nekā blēži

Sākotnējā šo noteikumu redakcijā bija teikts, ka dzīvokļu īpašniekiem ūdens korekcija jāapmaksā proporcionāli reālajam patēriņam: jo lielāks patēriņš dzīvoklī pēc skaitītāju rādījuma, jo lielāks maksājums par ūdens korekciju.

Skaidrs, ka šāda kārtība nav saucama par godīgu, jo lielākā ūdens zudumu apmaksas daļa nāca no godprātīgo maksātāju maciņiem. Taču blēži, kuri magnetizēja skaitītājus, pēc

vajadzības regulēja nodoto patēriņu, to samazinot, arī par korekciju maksāja krietni mazāk.

2013. gads: lūdzu, papildu rēķins!

Ar mērķi sakārtot sistēmu, valdība 2013. gadā pieņēma MK noteikumu Nr. 1013 grozījumus, kas noteica, ka ūdens starpība visiem dzīvokļu īpašniekiem ir jāapmaksā vienādi. Pēc šiem labojumiem pārvaldnieki sadalīja ūdens korekciju uz visiem dzīvokļu īpašniekiem un visi maksāja vienādi. Ja mājā parādījās noteiktās kārtības pārkāpējs, kurš vairāk nekā trīs mēnešus aizmirsā nodot rādījumus, vai neievēroja skaitītāja verificācijas termiņa beigu datumu, pārvaldniekam bija tiesības visu ūdens starpību likt apmaksāt šim cilvēkam. Rezultātā daudzi dzīvokļu īpašnieki sāka saņemt papildu rēķinus 200–300 eiro apmērā. Īpaši nesaudzīgi izturējās pret īpašniekiem, kuri aizmirsā skaitītāju verificācijas termiņa beigas. Lieki piebilst, ka lielākā aizmāršīgo daļa bija pensionāri.

2019. gads: jauni noteikumi jau šoruden

Laikam ejot, praktiskā dzīve pierādīja, ka sods par aizmāršību, kas izteikts simtos eiro lielā skaitlī, nav proporcionāls cilvēka izdarītajam pārkāpumam. Cilvēki vērsās ne tikai pie tiesībsarga Jura Jansona, bet arī tieši valdībā ar lūgumu novērst, viņuprāt, netaisnīgo tiesību akta normu. 2016. gadā Ministru kabinets Ekonomikas ministrijai uzlika par pienākumu novērtēt situāciju un pēc pārbaūžu rezultātiem izstrādāt labojumus noteikumos Nr.1013 ar prasību īpašu uzmanību pievērst ūdens zudumu cēloņu novēršanai daudzdzīvokļu mājās. Un, lūk, arī labā vēsts! 2019. gadā tik ilgi gaidītie labojumi ir gatavi. Oktobrī grozījumu projekts tika izskatīts un atbalstīts Valsts sekretāru sanāksmē. Nākamais solis – minētos grozījumus izskatīs Ministru kabineta sēdē. Pašlaik nav ne mazāko šaubu, ka Ekonomikas ministrijas priekšlikumi tiks pieņemti jau šoruden. Kopīgi izskatīsim, kāds ir jaunais Ekonomikas ministrijas speciālistu piedāvātais modelis, kuram jālabo 2013. gadā pieļautās kļūdas.

Ko neizdevās panākt?

Strādājot pie grozījumiem, Ekonomikas ministrijas speciālisti aizdomājās par to, kā principā izvairīties no ūdens zudumiem. Pašlaik zudumi – skaitļa izteiksmē – faktiski rodas no divu atšķirīgu mēraparātu rādījumiem: ūdens piegādātājs mājas pārvaldniekam rēķinā iekļauj to patēriņu, ko nolasa no mājas ievadmezgla komercuzskaites mēraparāta. Savukārt iedzīvotāji par ūdens patēriņu atskaitās pēc savu dzīvokļu ūdensskaitītāju rādījumiem. Mājas kopējā skaitītāja rādījums reti sakrīt ar dzīvokļu īpašnieku rādījumu summu, tādēļ šī starpība ir jāapmaksā konkrētās mājas dzīvokļu īpašniekiem.

Rīgas apsaimniekotāju asociācijas
portāls
www.RigAA.lv
Viss par māju apsaimniekošanu
Gaidām Jūsu jautājumus uz e-pastu info@rigaa.lv

KREMATORIJA
APBEDĪŠANAS NAMS

JAUNA KREMATORIJA UN APBEDĪŠANAS PAKALPOJUMI
Licencētā krematorija Latvijā ar tiesībām sniegt kremācijas pakalpojumus
drošs un uzticīgs palīgs ar atbalsta funkcijām sēru un sāpju brīdī

Diennakts MORGS: 20 01 83 33 (00-24)
BIROJS RĪGĀ: Aptiekas iela 13, Rīga
ATVADU ZĀLE RĪGĀ: Jēkabpils iela 28, Rīga
BIROJS un ATVADU ZĀLE VALMIERĀ:
"Krematorija", Valmiera, pie Kocēnu kapiem, tālr. 20888989
www.krematorija.lv • www.valmieraskrematorija.lv • www.krematorijariga.lv

AVĪZI BEZ MAKSAS VAR SAŅEMT:

- **Veselības centrā 4, Krišjāņa Barona ielā 117**
- **Bolderājas poliklīnikā, Kapteiņu ielā 7**
- **Rīgas domes Labklājības departamentā, Baznīcas ielā 19/23**
- **Rīgas sociālā dienesta**
 - Teritoriālajā centrā **Avoti, Avotu ielā 31, k-2**
 - Teritoriālajā centrā **Ķengaraga krasts, Lomonosova ielā 1, k-19**
 - Teritoriālajā centrā **Vidzeme, Vidrižu ielā 3, Brīvības gatvē 266**
 - Teritoriālajā centrā **Purvciems, Ieriķu ielā 2b**
 - Teritoriālajā centrā **Pļavnieki, Salnas ielā 2**
 - Teritoriālajā centrā **Āgenskalns, Ed. Smiļģa ielā 46, Ziepju ielā 13**
 - Teritoriālajā centrā **Dzirciems, Baldones ielā 2**
 - Teritoriālajā centrā **Ziemeļi, Hanzas ielā 7**
 - Kultūras centrā **Imanta, Anniņmuižas bulvārī 29**
 - Kultūras centrā **Iļģuciems, Lidoņu ielā 27, k-2**
- **Rīgas namu apsaimniekotāja filiālēs:**
 - Gogoļa ielā 5, Rīgā
 - Daugavas ielā 1, Salaspilī
- **Rīgas namu pārvaldnieka iecirkņos un nodaļās**
- **Jūrmalā, Skolas ielā 50, Jūrmalas apsaimniekotāju asociācijas birojā**
- **Jūrmalā, Raiņa ielā 110, aptiekā**
- **Jūrmalā, Nometņu ielā 10, aptiekā**

Nākamo „Darīsim Kopā!” numuru gaidiet 14. novembrī

**Darīsim
KOPĀ!**

Avīze
„Darīsim
Kopā!”

Izdevējs:

SIA „EGO projekts”

Reģistrācijas numurs: 000703294

Tālrunis: 29172377

Reklamas nodaja: 2914/618

<http://www.kopaa.lv>

E-pasts: info@kopaa.lv

Rīga, Gogoļa iela 5, LV-1011

Iznāk sadarbībā ar Rīgas

apsaimniekotāju asociāciju

iespiests: SIA „Poligrāfijas grupa

Mūkusalā”

Tirāža: 20 000

VĒLATIES SILTINĀT MĀJU?

Finanšu institūcijā *Altum* dzīvojamo māju renovācijas programmā Latvijas iedzīvotāji ir iesnieguši jau vairāk nekā 600 iesniegumu, un aptuveni 84% no visiem pieejamajiem līdzekļiem ir rezervēti

Iloņa MILLERE

Iedzīvotājiem, kuri iecerējuši savu māju siltināšanai piesaistīt Eiropas Savienības fondu piedāvāto līdzfinansējumu, pienācis laiks rīkoties izlēmīgi un ātri. Par līdzekļu sadali un programmas izpildi atbildīgās finanšu institūcijas *Altum* pārstāvji atgādina, ka ēku renovācijai pieejamie līdzekļi varētu beigties jau 2020. gada pirmajā kvartālā.

Finanšu institūcijas *Altum* Energoefektivitātes programmu departamenta vadītāja Dina Kaupere pastāstīja, ka institūcijā ir saņemti vairāk nekā 600 iesniegumi dzīvojamo māju renovācijas līdzfinansēšanai. Atgādinām, ka programmas dalībnieki saņem līdzfinansējumu 50% apmērā no mājas siltināšanā ieguldītajiem līdzekļiem. Programmas ietvaros siltināšanas darbu finansēšanai bija pieejami 156 miljoni eiro, taču šī lielā summa jau pavisam drīz būs pilnībā rezervēta.

Iešūpošanās bija palēna

Dina Kaupere atgādina, ka šī siltināšanas programma, pēc skaita jau otrā, tika sākta 2016. gadā, taču pirmajos mēnešos pēc pasludināšanas interesentu un gribētāju nebija vispār.

Pirmā gada laikā mēs saņēmām tikai 15 iesniegumus un netikām piešķirtuši nevienu grantu. Šī situācija pierāda, ka iedzīvotājiem bez tā, ka ilgāk bija jādomā par lēmuma pieņemšanu, ne mazums laika aizņēma dokumentu sagatavošana, lai tos iesniegtu finanšu institūcijā *Altum*. Atgādinām, ka toreiz, tāpat kā patlaban, katrā mājā jāpieņem kopības lēmums par dalību mājas renovācijas programmā, tālāk jāpasagādā mājas tehniskā dokumentācija: tehniskais apsekojums, energoauditora slēdziens, renovācijas projekts, pēc tam jāriko būvdarbu veicēju iepirkuma konkurss un jāpieņem lēmums par bankas aizdevuma nosacījumiem. Tas nozīmē, ka no pirmās

sapulces, kas veltīta tam, lai pieņemtu lēmumu par renovācijas sākšanu, līdz visu remontdarbu pabeigšanai pāiet ne mazāk par 24 mēnešiem, – uzskata Dina Kaupere.

– Protams, mums ir arī labie piemēri – mājas, kuras saņem visus saskaņojumus un spēj sākt darbus jau dažus mēnešus pēc pirmās sapulces, – stāsta *Altum* pārstāve, – taču, kā likums, tās ir nelielas ēkas. Lielās daudzdzīvokļu mājās vienmēr vairāk laika jāvelta daudzām formalitātēm.

Šīs formalitātes iedzīvotājus vairs nebaida, un pašlaik *Altum* saņem vidēji vienu jaunu iesniegumu dienā. Beidzot iedzīvotāji ir sapratuši renovācijas izdevīgumu – to pierāda parasti matemātiski aprēķini. Vidējais granta apjoms, ko patlaban *Altum* piešķir katrai atsevišķai mājai, ir 250 tūkstoši eiro. Par šādu naudu ir iespējams daudz izremontēt un atjaunot, turklāt – grants ir naudas piešķirums, kas nav jāatmaksā. Nav brīnums, ka nesen *Altum* saņēma rekordlielu iesniegumu līdzfinansējumam: kādas mājas dzīvokļu īpašnieki prasīja 4 miljonus eiro.

Piedalīties kļūvis vienkāršāk un izdevīgāk

Ministru kabineta noteikumi, kuri nosaka, kā mājai piedalīties energoefektivitātes programmā, no to izdošanas dienas 2016. gadā nepārtraukti tiek mainīti un pilnveidoti:

– Katri noteikumu labojumi paplašina to objektu skaitu, kuriem ir

tiesības piedalīties programmā, – uzskata Dina Kaupere. – Piemēram, līdz 2018. gada martam *Altum* grantu varēja saņemt tikai tās mājas, kuras varēja pierādīt ieguldījumu atmaksāšanos 20 gadu laikā. Īsais atmaksas periods mājām neļāva attaisnojamos izdevumos iekļaut visus nepieciešamos darbus. Pēc 2018. gada 1. maija tika noteikts garāks – līdz 30 gadiem – atmaksāšanās periods, kas pretendentiem ļāva brīvāk plānot projektā iekļautos darbus.

2019. gadā tika pieņemti kārtējie noteikumu labojumi, kas skāra finansējuma apjomu. Atgādinām, ka mājas, kuras, vienalga kādu iemeslu dēļ, no bankas saņem atteikumu kredītam, pēc aizdevuma pa tiešo var vērsties *Altum*. Līdz šim granta apjoms šādos gadīj-

mos bija 35% no darbu izmaksām, bet pēc 2019. gada labojumiem arī šīm mājām, tieši tāpat kā visām pārējām, pienākas grants 50% apjomā no visas renovācijas darbos iztērētās naudas summas.

– Beidzamie Ministru kabineta noteikumu labojumi ir pieņemti šī gada augustā, un tie nosaka visu darbu pabeigšanas beigu termiņu. Līdz šim darbu beigās bija noteiktas 2022. gada rudenī, bet beidzamie labojumi šo termiņu pagarināja līdz 2023. gada rudenim. Tie ir ļoti labi, iedzīvotājiem izdevīgi noteikumu labojumi.

Palikuši pieci mēneši

Patlaban *Altum* ir saņemti vairāk nekā 600 māju iesniegumi līdzfin-

sējuma saņemšanai. Uz šo iesniegumu pamata ir rezervēti 84% no kopējiem programmai piešķirtajiem līdzekļiem.

– Nosaukt precīzu naudas summu, kas pašlaik pieprasīta, nav iespējams, jo aptuveni 2/3 dalībnieku vēl nav veikuši būvniecības darbu iepirkumu procedūru, – saka Dina Kaupere, – taču mēs izjūtam atbildību pārējo māju priekšā, kuras vēl tikai gatavo iesniegumus par dalību programmā, tādēļ grasāmies pasludināt projektu pieņemšanas pārtraukšanas dienu.

Tiek uzskatīts, ka *Altum* pārtrauks pieteikumu pieņemšanu par dalību ēku energoefektivitātes uzlabošanas programmā 2020. gada pirmajā kvartālā. Dina Kaupere atgādina, ka interesentiem vēl ir vismaz pieci mēneši formalitāšu kārtošānai. **K**

VAI NAUDAS SAŅEMŠANAI DZĪVOKĻU ĪPAŠNIEKU BIEDRĪBA IR OBLĪGĀTS NOSACĪJUMS?

„Mūsu mājā ir 72 dzīvokļi, esam nobalsojuši par dalību siltināšanas programmā un jau pasūtījuši tehnisko dokumentāciju, kura izmaksā 10 000 eiro. Šoruden uzzinājām, ka banka mums atsaka aizdevumu, kas ir nepieciešams 50% darba izmaksu segšanai. Mūsu pārvaldnieks paziņoja, lai mēs dibinot īpašnieku biedrību un pēc aizdevuma vērstoties *Altum*. Diemžēl mūsu mājā nav neviena, kurš varētu nodarboties ar biedrības dibināšanu. Vai tiešām mēs esam vējā izmetuši 10 000 eiro tehniskajam projektam, kuram tagad nav nekādas nozīmes? Rīdiniņeks.”

Atbild finanšu institūcijas *Altum* Energoefektivitātes programmu departamenta vadītāja Dina Kaupere:

– Pārvaldnieka ieteikums ir pareizs. Lai saņemtu projekta finansēšanai nepieciešamos līdzekļus, visai bieži mājā nākas izveidot īpašnieku biedrību. Tas nepieciešams gadījumos, kad pārvaldnieks savā vārdā nevēlas noformēt aizdevumu, lai savu bilanci neapgrūtinātu ar svešām finansiālajām saistībām. Ko darīt mājai?

Pastāv tikai divi ceļi – vai nu vienoties ar pārvaldnieku, ka viņš noformē kredītu uz sava vārda, vai arī tomēr dibināt biedrību un noformēt kredītu uz biedrības vārda. Es ieteiktu šai mājai pacīnīties par iespēju nepalaist vējā līdzfinansējumu 50% apmērā no remontdarbos nepieciešamajiem līdzekļiem, jo neviens nezina, kāds būs un vai vispār būs atbalsts renovācijai pēc 2023. gada.

„MŪSU MĒRĶIS IR PĀRIET UZ DIGITĀLO VIDI!”

Septembrī par 75% samazinājās to Rīgas namu pārvaldnieka klientu skaits, kuri nodot skaitītāju rādījumus uz papīra

O. BLUKIS

Pagājušajā nedēļā Mājokļu un vides komisijas sēdē apsaimniekošanas uzņēmuma Rīgas namu pārvaldnieks valdes priekšsēdētājs Aivars Gontarevs deputātiem ziņoja par uzņēmumā ieviesto jauno ūdens patēriņa rādījumu nodošanas kārtību. Lielu rezonansi viņa ziņojums neizraisīja, deputāti A. Gontareva sniegto informāciju pieņēma zināšanai.

Ar ko sliktas ir papīra kvītis?

Atgādināsim, ka, sākot ar 2019. gada 1. septembri, uzņēmums Rīgas namu pārvaldnieks saviem klientiem pārtrauca speciālo kvīšu izsūtīšanu, kas līdz tam kalpoja rādījumu nodošanai un bija daļa no dzīvokļa rēķina. Šis rīcības mērķis – mudināt rīdziniekus skaitītāju rādījumus nodot elektroniski portālā *e-parvaldnieks.lv*, ar telefona izziņas palīdzību vai speciālos kioskos, kas uzstādīti visās uzņēmuma filiālēs.

– 2019. gada augustā situāciju ar skaitītāju rādījumu nodošanu raksturo šādi skaitļi: 71 500 rīdzinieku izmanto portālu *e-parvaldnieks.lv*, savukārt 39 000 klientu ziņas iesniedza uz papīra kvītīm, – stāstīja Aivars Gontarevs. – Vēlos atgādināt, ka katrā dzīvoklī var būt no viena līdz pat 7 skaitītājiem. Tas ļauj aprēķināt, ka katru mēnesi uzņēmuma darbinieki saņēma aptuveni 120 000 dažādā rokrakstā aizpildītas un dažāda burzījuma pakāpes papīra kvītis.

Pēc uzņēmuma vadītāja teiktā, katru mēnesi 80 darbinieki kvītis izņēma no speciālajām kastītēm un nogādāja birojā, bet 20 darbinieki bija nodarbināti ar rādījumu ievadīšanu sistēmā, lai pēc tam varētu izrakstīt rēķinus.

– Tas prasīja milzīgu roku darbu, – paziņoja Aivars Gontarevs, – un, jo vairāk manuālu darbību, jo vairāk pieļauto kļūdu.

Apsaimniekotāja mērķis

Namu apsaimniekotāja mērķis, pēc tā vadītāja vārdiem, ir pilnīga pāreja uz skaitītāju rādījumu nodošanu digitālā veidā:

– Mēs vēlamies, lai nākamībā ne mums, ne mūsu klientiem skaitītāju rādījumus nevajadzētu ievadīt ar roku. Jau patlaban bez jebkādam kvītīm vai rindām tos var iesniegt portālā *e-parvaldnieks.lv*. Izrādās, daudzi mūsu klienti portālu neizmanto pieraduma dēļ. Jau 2012. gadā mēs centāmies pievērst klientus digitālajai videi, bet sadūrāmies ar attieksmi, ko varētu raksturot kā inertu.

Visvienkāršākais, ātrākais un precīzākais risinājums būtu distancēti nolasāmo ūdensskaitītāju uzstādīšana visās daudzdzīvokļu mājās – uzskata Aivars Gontarevs. 2016. gadā apsaimniekotājs mēģināja pārliecināt rīdziniekus par šī soļa pareizību.

– Šim jautājumam mēs organizējām sapulces 409 mājās, – skaidro pārvaldnieks. – Izvēlējamies tās mājas, kurās ūdens zudumi sistemātiski pārsniedza 20% no kopējā mājas patēriņa. Šķīta, ka šajos objektos dzīvojošajiem jābūt maksimāli ieinteresētiem distancēti nolasāmo mēraparātu uzstādīšanā, kas ļautu samazināt mājas ūdens zudumus. Diemžēl par elektronisko skaitītāju uzstādīšanu nobalsoja tikai astoņu dzīvojamo māju dzīvokļu īpašnieki.

– Ja iedzīvotāji izrādītu interesi par modernu tehnoloģiju ieviešanu viņu dzīvokļos, tad uzņēmums Rīgas namu pārvaldnieks to piecu gadu laikā nodrošinātu visās mājās, – prognozē Aivars Gontarevs.

Eksperimenta rezultāts

Komisijas deputātus interesēja ne tikai attālinātās vadības jautājums. Viņi vēlējas uzzināt, ko uzņēmums Rīgas namu pārvaldnieks ir ieguvis, atņemot iedzīvotājiem iespēju lietot papīra kvītis.

– Vai mēs atcēlām papīra kvītis? Nē! – paziņoja Aivars Gontarevs. – Pašlaik iedzīvotāji var saņemt blankas skaitītāju rādījumu nodošanai jebkurā uzņēmuma filiālē. Tās var saņemt nākamajiem trim mēnešiem.

Pārvaldnieku nav mulsinājušas garās rindas, kādas septembrī blanku saņemšanai izveidojās uzņēmuma Rīgas namu pārvaldnieks filiālēs. Viņš paskaidroja, ka īpaši garas rindas bijušas novērojamas pirmdienās – 2., 9. un 16. septembrī. Nākamās piķa dienas bijušas vērojamas tieši pirms rādījumu iesniegšanas – no 25. Līdz 27. septembrim. Aivars Gontarevs skaidroja, ka šī parādība bijusi izteiktāka uzņēmuma centros Mārtiņa ielā 7 (iecirknis Kurzeme), Zebiekstes ielā 8 (iecirknis Austrumi).

– Problēmas risināšanai nozīmējam vairākus darbiniekus, lai viņi apmācītu iedzīvotājus skaitītāju rādījumus ievadīt speciālajos kioskos, kas izvietoti mūsu filiālēs.

Uz jautājumu, vai jaunā kārtība ir sevi attaisnojusi, Aivars Gontarevs pārliecinoši atbildēja: „Jā!”

Uz 1. oktobri to rīdzinieku skaits, kuri skaitītāju rādījumus nodeva elektroniskā veidā, palielinājās par 25 000, savukārt papīra blankas tika pieprasījuši 9 000 ūdens lietotāju, kas ir 25% no iepriekšējā papīra formāta piekritēju skaita. Diemžēl ne deputātiem, ne pārvaldniekam pašlaik

Aivars Gontarevs, uzņēmuma Rīgas namu pārvaldnieks valdes priekšsēdētājs

nav risinājums tiem klientiem, kuri elektroniskā veidā nodot rādījumus nevar, kā arī nespēj atnākt uz filiāli pēc papīra blankām vecuma, nevarības vai slimības dēļ. Kā vienīgais mierinājums tika atrasts arguments, ka to cilvēku skaits, kuri septembrī vispār nav nodevuši skaitītāju rādījumus, nav pieaudzis.

Jautājums ekspertam

Jauno uzņēmuma Rīgas namu pārvaldnieks ieviesto kārtību komentē uzņēmuma Rīgas ūdens vadītāja Dagnija Kalniņa.

– Jaunie dūmi uzņēmumā Rīgas namu pārvaldnieks ne mazākā mērā nav saistīti ar SIA Rīgas ūdens. Tā ir tikai apsaimniekotāja iekšējā lieta, tomēr vēlos dalīties ar Rīgas ūdens pieredzi. Kad mēs pārskatījām darba principus ar saviem klientiem, sapratām, ka starp visiem klientiem ir jāizdala grupa, kurai nepieciešama īpaša attieksme. Tiem ļaudīm, ko saucam par senioriem, ir daudz grūtāk pielāgoties jaunajam prasībām, un krasi uzlabojumi viņiem rada lielu psiholoģisku spiedienu, no kura viņus var pasargāt ar pareizu attieksmi.

– Vai rīdziniekiem ir izdevīgāk izvēlēties tiešos maksājumus un

rēķinu saņemt tieši no SIA Rīgas ūdens?

– Šis jautājums jau ļoti rūpīgi tika izdiskutēts 2015. gadā, kad Rīgas iedzīvotājiem bija dota iespēja izvēlēties tiešos norēķinus. Ar pilnu pārliecību varu teikt, ka neviens rīdzinieks nenoslēdza līgumu par tiešajiem norēķiniem ar ūdensapgādes uzņēmumu.

– Kādēļ tā?

– Rēķins par ūdeni, salīdzinot ar rēķinu par elektroapgādi vai dzīvokļa apsaimniekošanu, ir samērā neliels. Izvēloties situāciju, ka iedzīvotājs par ūdens patēriņu mēnesī maksā 10 eiro, bet par šo pakalpojumu (maksā, ko ietur pakalpojuma sniedzējs par rēķina izrakstīšanu, nosūtīšanu un administrēšanu – redakcijas piezīme) – 5 eiro? Neviens cilvēks aiz laba prāta nebūs gatavs piekrist šādiem nosacījumiem.

– Citās valstīs tiešie norēķini ar pakalpojumu sniedzējiem ir ierasta lieta!

– Mēs izvērtējam citu valstu un pilsētu pieredzi un nonācām pie secinājuma, ka tiešie norēķini nav izplatīta prakse. Turklāt, lai Latvijā ieviestu tiešos norēķinus, būtu pilnībā jāmaina likumdošana māju pārvaldīšanas un komunālo pakalpojumu sniegšanas jomā. **K**

MAINĀM
visai mājai
vecos dzīvokļu
ūdens skaitītājus
pret C klases
mēraparātiem
ar datu attālinātas
nolasīšanas iespēju

25
GADU
PIEREDZE

**Uzskaitē
BEZ patēriņa
korekcijas**

☎ 20040513
info@sistemserviss.lv

Akciju sabiedrība
**RĪGAS NAMU
APSAIMNIEKOTĀJS**

**Apsaimniekojam mājas,
kurām ir biedrības
vai pilnvarotās personas!**

Rīga, Gogoļa 5, tālrunis 67893079, info@rna.lv

Vācijas ražotāja
apkures radiatoru
“**KERMI**”
25% atlaide
no veikala
cenas!

Projektēšana, piegāde, montāža, garantija

SIA SANREMS

Ūdens skaitītāju Siltumskaitītāju
Pārbaude – Nomaīņa – Uzstādīšana
Ūdens skaitītāju rādījumu starptības
izlīdzināšana

**Tālr. 67612523, 67627695, 26327967
Kandavas iela 41a, Rīga**

KĀ MAKSĀSIM PAR ŪDENS ZUDUMIEM?

← Turpinājums no 3. lpp.

Kā izvairīties no korekcijas? Šķiet, ka atbilde ir acīmredzama – par ūdens patēriņu jānorēķinās pēc dzīvokļu skaitītāju rādījumiem, bet neizbēgami ūdens zudumi jāiekļauj ūdens tarifā. Ministrijas speciālisti šo risinājumu apsprieda ar nozares pārstāvjiem, taču ūdens piegādes uzņēmumu pārstāvji tam kategoriski iebilda. Viņi paskaidroja, ka šāds risinājums ievērojami paaugstinās ūdens un kanalizācijas pakalpojuma tarifu, turklāt nāktos maksāt pilnīgi visiem iedzīvotājiem, arī tiem, kuru mājās vispār nav ūdens zudumu.

Pēc šīm diskusijām Ekonomikas ministrija piekrita, ka Latvijā tiks saglabāta spēkā esošā ūdens patēriņa uzskaites sistēma.

Kas mainīsies pārvaldnieka pienākumos?

Patlaban daudzi dzīvokļu īpašnieki, kas saņēmuši „sodu” rēķinus, žēlojas, ka pārvaldnieks viņus nav laikus brīdinājis par dzīvokļa skaitītāja verificācijas termiņa beigām. Jaunie grozījumi pārvaldniekam uzliek par pienākumu ne vēlāk kā trīs mēnešus līdz termiņa beigām rakstveidā brīdināt dzīvokļa īpašnieku. Tieši tāds pat rakstveida brīdinājums ir jāšūta vienu mēnesi pēc verificācijas termiņa beigām, ja vien dzīvokļa īpašnieks nav informējis par skaitītāja nomaiņu.

Rakstveida brīdinājums var tikt iekļauts dzīvokļa īpašnieka ikmēneša rēķinā. Tāpat pārvaldniekam ir pienākums paziņot par skaitītāja verificācijas kārtību, tostarp – par prasību skaitītāja pievienošanas vietas plombēšanu pārvaldnieka klātbūtnē (ja šādu prasību izvirzījis pārvaldnieks).

Prasība par rakstveida brīdināšanu attiecas uz dzīvokļa īpašnieku, kurš trīs mēnešus pēc kārtas nav nodevis skaitītāja rādījumus. Pārvaldniekam šā īpašnieka dzīvokļa rēķinā būs jāuzrāda maksas apmērs, ja aizmārsīgais īpašnieks turpinās nenodot rādījumus.

Ekonomikas ministrijā uzskata, ka pārvaldnieka atgādinājumi dzīvokļu īpašniekiem ļaus labāk atcerēties par rādījumu nodošanu un verificācijas termiņu beigām.

„Noteikumu jaunajā redakcijā teikts, ka pārvaldnieks sodāmajam dzīvokļa īpašniekam drīkst izrakstīt rēķinu, kura apmērs nepārsniedz ūdens patēriņa normu. Norakstīt visu summu dažiem vai pat vienam dzīvoklim vairs nav atļauts.”

Kas jādara pašiem iedzīvotājiem?

Ūdenssaimniecības speciālisti uzsver, ka viens no ūdens starpības cēloņiem ir dažādas jutības klases ūdens patēriņa skaitītāju izmantošana dzīvokļos. Noteikumu grozījumos iekļauts pants par to, ka katras mājas dzīvokļu īpašnieku kopība, izvērtējot savas iespējas, var nolemt par vienošanas klases ūdensskaitītāju uzstādīšanu savā mājā.

Kopsapulce var pieņemt lēmumu arī par skaitītāju uzstādīšanu ar distancētās nolasišanas iespēju.

Kā mainīt skaitītāju verificācijas termiņu?

Patlaban spēkā esošie tiesību akti noteic, ka ūdens patēriņa mērāparātu verificēšanas termiņš ir vienu reizi četros gados. Savukārt MK noteikumu Nr. 1013 grozījumi paredz iespēju dzīvokļu īpašnieku kopībai nolemt par citu verificācijas termiņu. Tas būs iespējams gadījumos, ja mājā ir lēmums par vienotas klases skaitītāju iepirkumu, uzstādīšanu un atkārtotu verificāciju. Šādā gadījumā atkārtotas verificācijas termiņu var noteikt atsevišķi, bet ar nosacījumu, ka tas nepārsniedz vispārīgo mērierīces ražotāja noteikto skaitītāja kalpošanas laiku.

Kā tiks sadalīta maksa par ūdens starpību?

Pēc tik daudz pastarpinātu jautājumu izskatīšanas atgriežamies pie galvenā – kā Ekonomikas ministrijas speciālisti piedāvā starp dzīvokļu īpašniekiem sadalīt ūdens starpības apmaksu?

Grozījumos tiek piedāvātas piecas atšķirīgas metodikas:

- pēc mājā esošo atsevišķo īpašumu skaita (*kā dzīvokļi, tā nedzīvojamās telpas – redakcijas piezīme*);
- proporcionāli katra dzīvokļa ūdens patēriņam beidzamā mēneša laikā;
- proporcionāli vidējam katra dzīvokļa ūdens patēriņam beidzamo trīs mēnešu laikā;
- proporcionāli dzīvojamai platībai;
- atbilstoši dzīvoklī dzīvojošo personu (vai deklarēto personu) skaitam, pie nosacījuma, ka mājā nav nedzīvojamo telpu vai mākslinieka darbnīcu.

Ja dzīvokļu īpašnieki izvēlas beidzamo variantu, uzreiz arī jānosaka kārtība, kā tiks aktualizēts dzīvojošo vai deklarēto personu skaits un kā pārvaldniekam rīkoties gadījumā, ja par kādu dzīvokli nav zināms tur dzīvojošo personu skaits. Kura no metodikām tiks pielietota katrā konkrētā mājā, ir

pārvaldnieka ziņā, tomēr dzīvokļu īpašniekiem būs tiesības noraidīt pārvaldnieka izvēlēto kārtību un ar balsu vairākumu pieņemt sev patīkamāku aprēķina metodiku.

Kas notiks, ja dzīvokļa īpašnieks aizmirs nodot skaitītāja rādījumu?

Ekonomikas ministrijas speciālisti MK noteikumu Nr. 1013 grozījumos ir paredzējuši kārtību, kā

sadalīt maksu par ūdens zudumiem starp dzīvokļu īpašniekiem, kuri konkrētajā mēnesī aizmirsuši nodot rādījumus vai nav ievērojuši skaitītāju verificācijas termiņu.

Jaunās redakcijas 19. punktā ir teikts, ka šādiem pārkāpējiem pārvaldniekam nav jāpiemēro visā mājā pieņemtā kārtība. Visas mājas ūdens starpība jāsadala starp tiem dzīvokļu īpašniekiem:

- kuri nav iesnieguši informāciju par ūdens patēriņa skaitītāja rādījumu pārvaldnieka noteiktajā termiņā vismaz trīs mēnešus pēc kārtas;
- kuru atsevišķajos īpašumos ūdens patēriņa skaitītāji nav uzstādīti vai nomainīti, vai arī nav ievērota cita mājā noteiktā kārtība ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanai un nomainīšanai;
- kuru atsevišķajos īpašumos ūdens patēriņa skaitītāji ir uzstādīti, bet tie neatbilst prasībām, kuras noteiktas normatīvajos aktos par mērījumu vienotību dzīvokļu īpašnieku kopības vai pārvaldnieka lēmumā;
- atkārtoti nav ļāvuši veikt savā atsevišķajā īpašumā esošo ūdens patēriņa skaitītāju pārbaudi, ja par šādas pārbaudes veikšanu rakstiski paziņots vismaz nedēļu iepriekš, nosūtot paziņojumu uz atsevišķo īpašumu, kurā plānota skaitītāju pārbaude;
- kuru atsevišķajā īpašumā esošo ūdens patēriņa skaitītāju pārbaudē konstatēts, ka ūdens patēriņa skaitītājs, tā metroloģiskais plombējums, pievienošanas vietas plombējums ir bojāts vai patvarīgi aizstāts, vai noņemts;
- kuru atsevišķajos īpašumos ūdens patēriņa skaitītājam nav veikta atkārtotā verificēšana normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, ja mājā nav noteikta cita kārtība ūdens patēriņa skaitītāju atkārtotās verificēšanas nodrošināšanai;
- kuri atkārtoti nav ļāvuši pārvaldniekam veikt savā atsevišķajā īpašumā ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanu, nomainīšanu vai nodrošināt to atkārtoto verificēšanu un par šiem darbiem ir rakstiski paziņots vismaz nedēļu iepriekš, nosūtot paziņojumu uz attiecīgo atsevišķo īpašumu.

Ja maksa par zudumiem saglabājas, kas ir mainījies?

Esam nonākuši pie galvenā. Pat tad, ja mājā ir noteiktas kārtības pārkāpēji, kuriem pārvaldniekam būtu tiesības izrakstīt rēķinu par ūdens zudumiem, tā lielums turpmāk vairs nedrīkstēs būt neierobežots. Noteikumu jaunajā redakcijā teikts, ka pārvaldnieks sodāmajam dzīvokļa īpašniekam drīkst izrakstīt rēķinu, kura apmērs nepārsniedz ūdens patēriņa normu. Norakstīt visu summu dažiem vai pat vienam dzīvoklim vairs nav atļauts.

Cik liels rēķins sagaida cilvēku, kurš aizmirs nodot skaitītāja rādījumus?

Pienācis laiks noskaidrot, cik liela ir iepriekš minētā ūdens patēriņa norma. Norma ir ūdens daudzums, ko vienas diennakts laikā patērē cilvēks. Aprēķinu pamatā ir Latvijas Ūdensapgādes un

kanalizācijas uzņēmumu asociācijas dati. Normas noteiktas arī Ministru kabineta noteikumos Nr. 326 *Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-15 „Ūdensapgādes būves”*.

Šīs normas līdz šim laikam izmanto arī ūdensapgādes uzņēmums *Rīgas ūdens*, lai ūdens patēriņu noteiktu mājās, kurās ir uzstādīti ūdens patēriņa komercuzskaites mērāparāti. Katrā pilsētā normas var nedaudz atšķirties, jo tās var ietekmēt vietējo pašvaldību saistošie noteikumi, taču nekur tās nevar pārsniegt valstī noteiktās normas:

Ēkas labiekārtojuma līmenis	Ūdens patēriņš vienam cilvēkam dienā (litros)
Daudzdzīvokļu māja ar centrālo ūdensvadu, kanalizāciju un karsto ūdeni	No 150 līdz 200
Atsevišķa māja ar centralizētu ūdensapgādi un kanalizāciju (ar vannu un dušu)	No 100 līdz 300
Māja ar centralizētu ūdensapgādi un kanalizāciju bez vannas un dušas	No 50 līdz 100
Māja ar brīvas piekļuves krānu, kas novietots ārpus mājas, un vietējo kanalizāciju	No 30 līdz 50

Maksa ģimenei, kura trīs mēnešus pēc kārtas nebūs nodevusi skaitītāju rādījumus vai nebūs verificējusi mērāparātu, tiks aprēķināta pēc formulas:

V (kopējā norma) = N (personu skaits ģimenē) \times V (norma vienai personai).

Gala aprēķinu pārvaldnieks iegūs, šo starpsummam reizinot ar 30 (vidējais dienu skaits mēnesī).

Ja pārvaldniekam nav zināms faktiskais dzīvoklī dzīvojošo skaits un tur nav deklarēta neviena persona, tad aprēķins tiek veikts par vienu cilvēku.

Kas notiks gadījumā, ja blēdīgie iedzīvotāji jaunajos noteikumos izmantos ļaunprātīgi?

Kā jau katrā jaunā kārtībā sākoties, cilvēkiem rodas daudz jautājumu. Piemēram, kas notiks, ja negodīgajiem mājās iedzīvotājiem šķitīs izdevīgāk nenodot skaitītāju rādījumus, jo pārvaldniekam tāpat nebūs tiesību izrakstīt rēķinu, kurš pārsniedz 6 kubikmetrus.

Izrādās, ka noteikumu labotāji par to bija iedomājušies, tādēļ ir ieviests atsevišķs punkts. Dzīvokļu īpašnieku kopībai būs tiesības pieņemt savu kārtību, kā aprēķināt maksu par ūdens zudumiem tiem dzīvokļu īpašniekiem, kuri vairāk nekā divus mēnešus maksā pēc MK noteikumu formulas.

Piemēram, dzīvokļu īpašniekiem rodas aizdomas, ka viens no kaimiņiem tērē ļoti daudz ūdens, bet skaitītāja rādījumus nenodod un samaksā tikai pēc normas – par 6 kubikmetriem mēnesī. Tādā gadījumā kopībai ir tiesības pieņemt lēmumu, ka blēdīgais kaimiņš jāsoda stingri un viņam par sodu ir jāapmaksā visas mājas ūdens starpība. Šāds mā-

jas dzīvokļu īpašnieku lēmums parasti atstāj ļoti motivējošu mācību atgriezties pie visā mājā pieņemtās kārtības attiecībā uz skaitītāju rādījumu nodošanu.

Ja mājas kopējie zudumi pārsniedz to daudzumu, ko pārvaldnieks var izdalīt uz kārtības neievērotājiem, tad korekcijas pārpalikums ir jāsadala starp visiem dzīvokļu īpašniekiem saskaņā ar pārvaldnieka izvēlēto metodiku.

Kas sagaida dzīvokļu īpašniekus, kuri atrodas ilgstošā prombūtnē, tādēļ nevar iesniegt skaitītāja rādījumus?

Gadās, ka mājā ir tādi dzīvokļu īpašnieki, kuri noteikto kārtību pārkāpj, jo nedzīvo uz vietas. Ekonomikas ministrijas izstrādātie grozījumi paredz risinājumu arī šādos gadījumos. Turpmāk, ja īpašnieks ir prombūtnē un dzīvokli faktiski neviens neizmanto, pārvaldniekam nebūs tiesību šim dzīvoklim izrakstīt rēķinu par ūdens korekciju. Dzīvokļa īpašniekam rakstveidā vai citā pārvaldnieka noteiktā kārtībā būs savlaicīgi jābrīdina mājas pārvaldnieks, norādot prombūtnes ilgumu, kurš nedrīkst pārsniegt trīs mēnešus. Ja prombūtnē paredzama garāka, tad dzīvokļa īpašniekam iesniegums jāraksta atkārtoti.

Kā noteikumi pasargās tos īpašniekus, kuri skaitītāju rādījumus nevarēja nodot citu objektīvu apstākļu dēļ?

Kamēr ritēja darbs pie noteikumu grozījumiem, Ekonomikas ministrijas speciālisti izskatīja ārkārtīgi daudz iedzīvotāju iesniegumu pārvaldniekam ar lūgumu veikt pārrēķinu par papildus izrakstīto rēķinu par ūdens korekciju. Kā biežākais objektīvais iemesls nenodotajiem skaitītāju rādījumiem tika minēta nokļūšana slimnīcā. Tāpat tiesības uz pārrēķinu būs iedzīvotājiem, kuri skaitītāju rādījumus nevarēja nodot neparedzamu iemeslu dēļ, tādu kā, piemēram, dzīvokļa īpašnieka nāve. MK noteikumi ir papildināti ar 29.2. punktu, kurā teikts, ka pārvaldniekam ir pienākums veikt apmaksājamo daļu par ūdensapgādes pakalpojumu (un ar to saistīto apmaksājamo daļu) pārrēķinu par periodu, kad dzīvokļa īpašnieks objektīvu

iesmeslu dēļ nav varējis paziņot par prombūtni vai ir miris un šajā laika periodā atsevišķo īpašumu neizmantoja neviena persona. Pārrēķinu var veikt, sagatavojot turpmākos rēķinus par pakalpojumu apmaksu, veicot attiecīgi turpmāko apmaksājamo daļu samazināšanu vai paaugstināšanu.

Atliek noskaidrot, kas ir ar ūdensapgādi saistītā apmaksājama daļa, kuras pārrēķinu dzīvokļa īpašnieks var pieprasīt. Ekonomikas ministrijas speciālisti skaidro, ka tie ir kanalizācijas pakalpojumi, par kuriem maksu nosaka proporcionāli patērētajam ūdens daudzumam, atsevišķos gadījumos pie saistītajiem pakalpojumiem pieder arī maksa par ūdens uzsildīšanu.

Veicot pārrēķinu, pārvaldnieks ņem vērā visus šos nosacījumus.

Kas noteikumu grozījumos sacīts par ūdens zudumu cēloņiem un iespēju cīnīties ar tiem?

Noteikumu jaunā redakcija paredz daudz plašākas pilnvaras māju pārvaldniekiem dzīvokļu īpašnieku vietā risināt jautājumu par zudumu samazināšanu mājā. Piemēram, pārvaldniekam būs tiesības izlemt par vienotas klases individuālo skaitītāju uzstādīšanu mājā, par mēraparātu uzstādīšanu, nomaiņu un verificēšanas kārtību. Ja dzīvokļu īpašnieku kopība pusgada laikā nespēj izlemt ne par, ne pret pārvaldnieka piedāvātajam risinājumam, tad viņam ir tiesības to noteikt vienpersoniski.

Piemēram, pārvaldniekam ir tiesības veikt skaitītāju nomaiņu pašam – tas nozīmē, viņš veiks mēraparātu iepirkumu un tos uzstādīs. Izmaksas nāksies apmaksāt dzīvokļu īpašniekiem no mājas uzkrājumu līdzekļiem.

Ja pārvaldnieks pieņem lēmumu visā mājā ieviest skaitītājiem vienotas prasības, tad viņam iedzīvotāji par šo lēmumu jāinformē rakstveidā. Savukārt ielānotās izmaksas jāpaziņo kopā ar mājai paredzēto remontdarbu plānu nākamajam gadam.

Uzmanību – apstrīdēt pārvaldnieka pieņemto lēmumu par vienotas klases skaitītāju uzstādīšanu mājā dzīvokļu īpašnieki varēs tikai pēc tam, kad būs pārņēmuši mājas valdījuma tiesības.

Kad jaunās normas stāsies spēkā?

Grozījumi noteikumos jau ir saskaņoti visos etapos, tādēļ tuvākajā laikā tiks izskatīti valdības sēdē. Pēc tam kļūs zināms, ar kuru datumu jaunās normas stāsies spēkā. Pilnu grozījumu tekstu Ministru kabineta noteikumos Nr. 1013 *Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu varēsiet izlasīt nākamā mēneša avīzē Daršim Kopā!* **K**

RĒĶINI PIEAUGS?

Mainās aprēķins par kanalizācijā novadīto lietus notekūdeņu daudzumu

No 1. oktobra maksas par lietus notekūdeņu novadīšanas noteikšanas kārtībā tiek piemērotas jaunās Ministru kabineta noteiktās normas "par vidējo nokrišņu daudzumu Rīgā". Informācija par šīm izmaiņām iekļauta arī septembra rēķinos.

Šā gada 21. septembrī stājušies spēkā Ministru kabineta noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-19 "Būvklimateoloģija". Ar minētajiem noteikumiem mainīts vidējais nokrišņu daudzums Rīgas pilsētā un no 1. oktobra centralizētajā kanalizācijas sistēmā novadīto lietus notekūdeņu daudzuma aprēķinam tiks piemērots vidējais nokrišņu daudzums Rīgas pilsētā 671 milimetri gadā, līdzšinējo 636 milimetru gadā vietā. Lai esošo notekūdeņu apjomu pārrēķinātu atbilstoši jaunajiem noteikumiem, jau aprēķinātajiem apjomiem tiks piemērots koeficients 1,055. Piemēram, ja šobrīd ik mēnesi klientam jānorēķinās par novadītajiem lietus notekūdeņiem 55 kubikmetru apjomā, tad no 1. oktobra tie būs 58,025 kubikmetri.

Attiecībā uz vietām, kur nav ierīkota atsevišķa kanalizācijas sistēma lietus notekūdeņu novadīšanai un šie notekūdeņi nonāk sadzīves kanalizācijas sistēmā, Ministru kabineta noteikumi "par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu un lietošanu" nosaka – ja pakalpojuma lietotājs centralizētajā kanalizācijas sistēmā novada lietus notekūdeņus no sava nekustamā īpašuma teritorijas, to daudzums tiek iekļauts novadītajā kopējā notekūdeņu daudzumā un notekūdeņu apjomu (kubikmetri gadā) nosaka atbilstoši būvnormatīvam par kanalizācijas būvēm. **K**

KAS IETEKMĒ DZĪVOKĻA ĪRES MAKSU?

Īres tirgus ir aktīvs visa gada garumā, stāsta "ARCO REAL ESTATE" īres nodaļas nekustamo īpašumu aģents Mārtiņš Miežītis, uzskatot, ka piedāvājums ir gaužām mazs.

"Dzīvokļu īpašnieku noteiktā neadekvāti augstā cena, nepietiekamais piedāvājums, dzīvokļu sliktais stāvoklis, vecmodīgais iekārtojums un sliktā atrašanās vieta ir tikai daži no faktoriem, kas īres meklētājiem uz savu iespējamo pagaidu mājokli liek raudzīties pesimistiski. Situācijā, kad pieprasījums pārsniedz piedāvājumu, cilvēki joprojām nav gatavi pieņemt ātrus lēmumus," ar saviem novērojumiem dalās speciālists.

Īres maksu var iedalīt vairākās cenu amplitūdās, un katrai no tām ir dažādas pazīmes. Piemēram, cenu kategorijā līdz 10 eiro par kvadrātmetru var izīrēt dzīvokli, kurā, visticamāk, būs nolietota iekšējā apdare, nefunkcionāls plānojums, liela, nepraktiska platība, kā arī vecmodīgs iekārtojums. Iespējams, ka arī pati ēka var būt sliktā tehniskā stāvoklī vai dzīvoklim tajā ir lieli komunālie maksājumi.

Daudz lielāks piedāvājums ir vērojams cenu kategorijā no 10 līdz 15 eiro par kvadrātmetru. Šajā cenu diapazonā esošs dzīvoklis visbiežāk ir 40 – 60 kvadrātmetrus plašs, ar tikko izremontētām iekšējām un optimālu plānojumu, sadzīves tehniku, kā arī izdevīgā atrašanās vietā. Savukārt komunālie maksājumi šajos dzīvokļos ir niekiem ir pieņemami. Īres nodaļas speciālists lēš, ka dzīvokļi par šādu cenu veido aptuveni 60 % no visa piedāvājuma. Vienlaicīgi šie ir arī pieprasītākie dzīvokļi īres tirgū, un novērotās tendences liecina, ka pieprasījums ievērojami pārsniedz piedāvājumu.

Dārgākajā cenu kategorijā ietilpst mājokļi, kuru īres cena ir no 15 eiro par kvadrātmetru. Šādi dzīvokļi visbiežāk atrodami jaunajos projektos vai ekskluzīvās ēkās, kurās var būt arī sporta zāle vai tirdzniecības telpas, un to platība ir robežās no 20 līdz 35 kvadrātmetriem. Nereti šādos dzīvokļos ir terase un mūsdienīgs interjers. Šādus dzīvokļus raksturo arī tādas papildu priekšrocības kā fiziskā apsardze ēkā, pazemes autostāvieta, kā arī noliktavas telpas. Dzīvokļi šajā cenu kategorijā atrodas izdevīgās vietās, to tuvumā ir gan sabiedriskā transporta pieturvietas, gan arī lieliekalni un izglītības iestādes. **K**

VAI NĀKSIES PĀRSLĒGT LĪGUMUS PAR ATKRITUMIEM?

Rīgu dalīs četrās atkritumu apsaimniekošanas zonās, iepirkumu sludinot uz septiņiem gadiem, – žurnālistiem pastāstīja Rīgas mērs Oļegs Burovs

Kā pauda politiķis, sadalījums varētu būt pa Brīvības ielu – labā un kreisā puse. Savukārt Pārdaugavā – tieši tāpat, bet pa Kārļa Ulmaņa gatvi. „Procentuāli šīs četras daļas būs dažādas,” atzina Rīgas mērs.

Pēc Rīgas mēra paustā, viens pakalpojuma sniedzējs varēs pretendēt uz maksimāli trīs zonu apsaimniekošanu. „Protams, ir risks, ka visi var pieteikties tikai uz trim lotēm un uz vienu nepiešķirīs neviens. Tad uz šo zonu vajadzēs sludināt atsevišķu iepirkumu,” teica O. Burovs.

Tā kā pilsēta tiks dalīta zonās un katrai no tām varēs būt savs apsaimniekotājs, katrā pilsētas daļā atšķirsies arī pakalpojuma maksa. „Tarifs noteikti atšķirsies, jo vienam atkritumi būs jāved no Bolderājas, bet citiem – no Ķengaraga,” atzina Rīgas domes Mājokļu un vides komitejas vadītājs Vjačeslavs Stepaņenko.

Iepirkumā varēs piedalīties ikviens tirgus dalībnieks, tostarp arī SIA *Clean R* un SIA *Eco Baltia vide*, kuri bija apvienojušies AS *Tirīga* sastāvā.

V. Stepaņenko uzsvēra, ka pašvaldībā vēl nav pieņemts nekāds lēmums attiecībā uz noslēgto 20 gadu ilgo atkritumu apsaimniekošanas līgumu ar AS *Tirīga*. Viņš sacīja, ka ir jāapzina, kādas būtu sekas, ja līgums tiktu lauzts šodien, bet kādas – ja tas paliktu spēkā līdz brīdim, kamēr Konkurences padome (KP) pieņems galīgo lēmumu.

Pēc politika teiktā, KP pēc būtības lietu vēl nav izskatījusi, līdz ar to nav skaidrs – ir vai nav bijis pārkāpums. Turklāt, ja tā konstatēs pārkāpumu, vēl pastāvēs iespēja lēmumu apstrīdēt tiesā. „Līdz ar to patlaban mums no pašvaldības puses nav pamatojuma lauzt šo līgumu,” uzskata V. Stepaņenko.

Vaicāts – ja pēc diviem gadiem Konkurences padome atzīs, ka pārkāpuma nav, vai pašvaldība lauzīs līgumu ar jaunajā iepirkumā izvēlētajiem uz-

ņēmumiem, O. Burovs uzsvēra, ka šie „jautājumi ir vietā” un par tiem tiek diskutēts. Vienlaikus viņš pauda, ka varētu divus gadus arī nedarīt neko, dzīvojot ar kādu pagaidu noregulējumu. Tomēr tas, viņaprāt, neatbilstu pilsētas interesēm.

Runājot par investīcijām, kas jāveic uzņēmējiem, VARAM valsts sekretāra vietniece vides aizsardzības jautājumos **Alda Ozola** atzina, ka, piemēram, no 2021. gada būs jāsaņem atsevišķi vākt bioloģiski noārdāmie atkritumi, kas no uzņēmējiem prasīs jauna veida konteinerus un citu aprīkojumu. Tāpat drīzumā būs nepieciešams atsevišķi vākt tekstilu.

„Šīs prasības būs jāiekļauj konkursa nolikumā, un tas varētu ietekmēt arī cenu. Arī dabas resursa nodoklis ietekmēs tarifus,” teica A. Ozola.

Viņa norādīja, ka septiņi gadi būtu optimālais līguma termiņš, ņemot vērā investīcijas, kas būs jāveic uzņēmējiem. Kopumā iepirkuma nolikums domei ar VARAM gan nebūs jāaskaņo.

Arī O. Burovs pauda viedokli – ja pašvaldība izsludinātu iepirkumu, piemēram, uz trim gadiem, uzņēmējiem šāds piedāvājums varētu nešķīst sa-

tošs. „Runājam reāli, uz šādu termiņu neviens nenāks un neinvestēs, bet, ja nāks, cena būs milzīga,” papildināja mērs.

Pašvaldības vadība lēš, ka iepirkums varētu noslēgties nākamā gada sākumā, provizoriski – februārī vai martā, līdz ar ko būtu nepieciešams turpināt valdības izsludinātās ārkārtas situācijas regulējumu.

Domes ieskatā ir divi varianti – vai nu lūgt valdībai pagarināt ārkārtas situāciju, vai arī to ar likuma grozījumiem var nodrošināt VARAM līdz brīdim, kad dome noslēdz līgumu ar jauno operatoru.

Pēc A. Ozolas teiktā, sagatavotie grozījumi *Atkritumu apsaimniekošanas likumā* patlaban ir saskaņošanas stadijā un tie paredz turpināt pagaidu noregulējumu arī pēc 11. decembra.

Viņa aģentūrai *LETA* atzina, ka, pretēji sākotnēji plānotajam, ministrija centīsies panākt, ka līdz ar grozījumiem iedzīvotājiem nav jāpārslēdz jauni līgumi līdz pat jauno apsaimniekotāju atrašana.

„Mūsu interesēs ir netrenkāt iedzīvotājus pārslēgt līgumus, zinot, ka pēc pāris mēnešiem būs jauns apsaimniekotājs. Mēs līdz galam vēl neesam saskaņojuši ar Tieslietu ministriju, kā pareizāk būtu risināt situāciju, bet pēc būtības vēlamies panākt, lai ar šiem grozījumiem pagarinās ārkār-

tas situācijas noregulējums un iedzīvotājiem nekas nav jāpārslēdz,” skaidroja A. Ozola.

Kā ziņots, Rīgas pilsētas pašvaldība un SIA *Getliņi EKO* ir noslēdzis 686,3 miljonu eiro vērtās Rīgas pilsētas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas publiskās–privātās partnerības procedūru un par konkursa uzvarētāju atzinis SIA *CREB Rīga*, ko izveidojuši divi vides pakalpojumu sniedzēji – *Clean R* un *Eco Baltia vide*.

Atbilstoši publiskās–privātās partnerības procesam konkursa uzvarētājam no 15. septembra bija jānodrošina Rīgas sadzīves atkritumu apsaimniekošana un investīcijas turpmākos 20 gados. Jūnija sākumā *Getliņi EKO* un *CREB Rīga* reģistrēja kopsabiedrību *Rīgas vides pakalpojumi*, taču vēlāk uzņēmums mainīja nosaukumu, pārtopot par *Tirīgu*.

Konkurences padome, pamatojoties uz aizdomām par iespējamu līguma par Eiropas Savienības darbību 102. noteiktā dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpumu, ierosināja pārkāpuma lietu pret Rīgas pilsētas pašvaldību un *Getliņi EKO*. Lai lietas izpēti laikā atkritumu apsaimniekošanas tirgū Rīgā saglabātu konkurenci, Konkurences padome pieņēma lēmumu noteikt pagaidu noregulējumu, kas tostarp aizliedz *Tirīgai* slēgt līgumus ar iedzīvotājiem par atkritumu apsaimniekošanu pēc 15. septembra.

11. septembrī valdība izsludināja ārkārtas situāciju atkritumu apsaimniekošanas jomā Rīgā. Ņemot vērā valdības rīkojumu, Rīgas dome organizēja sarunu procedūru, kuras laikā trīs no četriem līdzšinējiem atkritumu apsaimniekošanas operatoriem piekrita turpināt nodrošināt pakalpojumu sniegšanu. Attiecīgi kopš 15. septembra Rīgā atkritumus izved pēc ārkārtas situācijas pagaidu plāna.

Savukārt VARAM 1. oktobrī pēc Administratīvās apgabaltiesas lēmuma noraidīt Rīgas pilsētas pašvaldības pieteikumu, kurā lūgts atcelt Konkurences padomes lēmumu par pagaidu noregulējuma piemērošanu, paziņoja, ka ir sagatavojusi grozījumus *Atkritumu apsaimniekošanas likumā*, kas paredz, ka Rīgas domei atkritumu apsaimniekošana būs jānodrošina vairākās zonās.

Valdības izsludinātā ārkārtas situācija ilgs ne ilgāk kā līdz 11. decembrim, un, lai Rīgā nodrošinātu sadzīves atkritumu savākšanas pakalpojumu nepārtrauktību, VARAM izstrādātie grozījumi paredz pienākumu pašvaldībai ne ilgāk kā sešu mēnešu laikā pēc ārkārtas situācijas termiņa beigām nodrošināt Rīgas administratīvās teritorijas daļēju vairākās zonās, kā arī atkritumu apsaimniekotāju izvēli katrā no zonām un līgumu noslēgšanu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu.

Savukārt iedzīvotājiem līdz ārkārtas situācijas termiņa beigām – 11. decembrim – ir jānoslēdz līgums ar pašreizējo atkritumu apsaimniekotāju. Šis līgums nākotnē zaudēs spēku triju mēnešu laikā no dienas, kad pašvaldība noslēgs līgumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu ar jaunajiem izvēlētajiem operatoriem. Maksu par nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanu varēs noteikt pašvaldība. **K**

ROSINA AR NODOKLI NEAPLIKT VIENĪGO MĀJOKLI

Tieslietu ministrija rosina ar nekustamā īpašuma nodokli (NĪN) neaplikt vienīgo mājokli, kura vērtība nepārsniedz 100 000 eiro – pastāstīja Jaunās konservatīvās partijas Saeimas frakcijas vadītāja Juta Striķe.

J. Striķe skaidroja, ka ministrija nākusi klajā ar iniciatīvu, ka, pārskatot kadastrālās vērtības, vienlaikus būtu ieviešams arī minimālais ar nodokli neapliekamais nekustamā īpašuma vērtības apjoms. Patlaban tiek apsvērta iespēja ar nodokli neaplikt tādu īpašumu, kura vērtība nepārsniedz 100 000 eiro un kas ir primārais personas īpašums, kurā tā dzīvo.

Vienošanās par šādu piedāvājumu pagaidām nav panākta, atklāja J. Striķe.

Nacionālās apvienības „Visu Latvijai” – „Tēvzemei un brīvībai”/LNNK (VL-TB/LNNK) priekšsēdētājs Raivis Dzintars norādīja, ka nacionālā apvienība atbalsta neapliekamā minimuma ieviešanu, taču patlaban vēl nav panākta vienošanās par iespējamām nodokļu izmaiņām, jo par tām plānots runāt tikai pēc nākamā gada budžeta apstiprināšanas. „Tad būs runa ne tikai par nekustamā īpašuma nodokli, bet arī par mikrouzņēmuma nodokļiem un par nodokļu sistēmu kopumā,” teica R. Dzintars.

Viņš uzsvēra, ka atbalstot piedāvāto pieeju un uzskatot, ka, palielinoties kadastra vērtībai, būtu nepieciešamas izmaiņas. Patlaban gan nebūtu atbildīgi pateikt precīzus ciparus, kā nodokļu izmaiņas izpaudīsies.

Partijas „KPV LV” Saeimas frakcijas vadītājs Atis Zakatistovs sacīja, ka partija šo jautājumu uzskata par ļoti svarīgu, taču patlaban gala vienošanās nav. „Vienošanās pagaidām arī nebūs, jo jāskatās kopējā fiskālā ietekme nākotnē,” sa-

cīja A. Zakatistovs, piebilstot, ka tas ir nākamā gada jautājums.

Ideja par NĪN pilnīgu vai daļēju atcelšanu vienīgajam mājoklim ir sena, taču partijas līdz šim nav izšķirušas tādu atbalstīt – ziņo aģentūra LETA. Piemēram, 2013. gadā Saeimā atbalstu neguva deputāta Igora Pimenova (S) priekšlikums, kas paredzēja noteikt minimālo dzīvojamo platību, kuru neapliktu ar NĪN. 2018. gadā Saeima noraidīja citas opozīcijas partijas „No sirds Latvijai” iesniegto likuma grozījumu projektu, kura mērķis bija iedzīvotājus atbrīvot no nodokļa maksāšanas par vienīgo mājokli.

Arī sabiedrības iniciatīvu platformā „Manabals.lv” bija iesniegta iniciatīva „Par nekus-

tamā īpašuma nodokļu atcelšanu vienīgajam īpašumam”, kas savāca vairāk nekā 26 000 parakstu, kas bija rekordliels parakstītāju daudzums, tomēr deputāti lēmumu par šo iniciatīvu nepieņēma. Sākotnēji iniciatīva ar aptuveni 10 000 parakstiem Saeimā nonāca 2016. gadā, bet vēlāk parakstu skaits tika papildināts.

NĪN ieņēmumi pamatā nonāk pašvaldību budžetos. Latvijas Lielo pilsētu asociācijas izpildedirektors Viktors Valainis savulaik ir izteicies, ka NĪN veido aptuveni 14% no visu Latvijas pašvaldību ieņēmumiem, attiecīgi tas noteikti ir vērtējams kā nozīmīga budžeta ieņēmumu daļa. **K**

BŪVĒS JAUNU BOKURINĀMĀ KATLUMĀJU

Siltumcentrālē *Imanta* sākti jaunās biokurināmā katlumājas būvniecības darbi, kuru kopējās izmaksas lēšamas 15,7 miljonu eiro apmērā. Biokurināmā katlumājas jauda plānota 48 megavati.

Kā norāda Rīgas siltuma valdes priekšsēdētājs Normunds Talcis, ar šo enerģētikas projektu uzņēmums vēlas pateikt rīdziniekiem, ka strādā pilsētas iedzīvotāju labā, investējot ilgtspējīgās tehnoloģijās, saglabājot vidi un nodrošinot drošu, efektīvu un konkurētspējīgu siltumapgādi.

„Zīmīgi, ka jaunā biokurināmā siltumcentrālē tiek izbūvēta siltumcentrāles „Imanta” teritorijā, kur agrāk atradās mazuta saimniecība. Ar šo projektu mēs pasakām „nē” mazutam,” pauž N. Talcis.

Plānots, ka jaunā biokurināmā katlumāja par aptuveni 40% ļaus samazināt fosilo energoresursu izmantošanu siltumcentrāles kurināmā bilancē, aizvietojo to ar vietējo atjaunojamo energoresursu – koksnes šķeldu.

Objektā paredzēts izbūvēt biokurināmā ūdenssildāmos katlus ar jaudu 2x20 megavati ar dūmgāzu kondensatoriem, kuru lietderības koeficients sasniegs līdz 115,7%, kas ir ļoti labs rādītājs.

Plānots, ka jaunie tehniskie risinājumi paaugstinās katla efektivitāti aptuveni līdz 2%, salīdzinot ar tradicionāliem katliem. Tāpat arī ielānātie dūmgāzu kondensatori ļausot kurināmo izmantot efektīvāk.

Projekta būvniecības izmaksas ir 15,7 miljoni eiro, no kuriem Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansējuma apmērs paredzēts 5,8 miljonu apmērā. Objektu plānots nodot ekspluatācijā 2020. gada rudenī. **K**

KAM JĀMAKSĀ, JA ĪRES DZĪVOKLĪ SAPLĪSUSI VEĻASMAŠĪNA

„Vēršos ar jautājumu par izīrētāja un īrnieka tiesībām. Man, īrniekam, kas jau pusotru gadu dzīvo dzīvoklī, ir salūzusī veļasmašīna,” portālam *lvportals.lv* ziņo Sintija. „Problēma – dabiskais nolietojums, problēma veļasmašīnas elektronikā jeb tās vadības panelī. Veļasmašīna nav jauna. Īres līgumā teikts, ka īrniekam ir jāapmaksā zaudējumi, kas radušies viņa dēļ, neņemot vērā dabisko nolietojumu. Vai šajā brīdī izīrētājam ir tiesības īrniekam pieprasīt segt zaudējumu, kas var sasniegt pat 100 eiro, ja īrnieks pret sadzīves tehniku ir izturējies saudzīgi un problēma radusies tās lietošanas dēļ?”

Atbild Jolanta Kramerovska, zvērināta advokāte:

– Saskaņā ar *Civillikuma* 1779. panta noteikumiem: „Katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.” No situācijas apraksta secināms, ka zaudējums nav radies jūsu vainojamas rīcī-

bas dēļ, bet gan iekārtas nolietojuma dēļ, tāpēc manā ieskatā šie zaudējumi jums nebūtu jāatlīdzina. Protams, svarīgi būtu saņemt profesionālu eksperta atzinumu, kāds ir iekārtas bojājuma cēlonis, lai nodrošinātu pierādījumus situācijai, ja izīrētājs tomēr vērsas pret jums ar prasību. **K**

KUR JĀVĒRŠAS, LAI PĀRTRAUKTU KOPLIETOŠANAS ELEKTRĪBAS ZĀDZĪBU?

„Vēlos noskaidrot, kādās iestādēs ir jāvēršas, lai pārtrauktu koplietošanas elektrības zādzību daudzdzīvokļu namos,” portālam *lvportals.lv* raksta Mārtiņš no Rīgas. „Situācijas apraksts: 4–5 dzīvokļu ēka, koplietošanas elektroenerģija – 2 lampiņas uz visu ēku. Pēdējie ikmēneša rēķini ir virs 40 eiro, iepriekš bija zem 2 eiro. Iepriekš, pirms gada, konstatēts, ka elektrības slēdži koplietošanas kāpņutelpas apgaismojumam nav pieejami ēkas kopīpašniekiem, jo tie atrodas konkrēti vienā privātīpašumā – dzīvoklī. Tāpat ir izveidots elektropieslēgums konkrētu īpašnieku palīgtelpās, kuras izmanto tikai viņi. Ir aizdomas, ka tas ir nelegāls pieslēgums, par ko vairākkārt ir informēts kopīpašuma apsaimniekotājs, kas nekādi nereaģē uz šiem iesniegumiem, tādējādi apliecinot, ka atbalsta šo zagšanu un krāpniecību. Paldies!”

Atbild Artūrs Lielgalvis, zvērināts advokāts:

– Par zādzību var tikai un vienīgi vērsties Valsts policijā. Iepazīstoties ar situācijas aprakstu, vairāk izskatās, ka īpašniekiem ir nepieciešams sakārtot

elektrosaimniecību. To var izdarīt ar pārvaldnieka starpniecību vai pašiem dzīvokļu īpašniekiem pieņemot lēmumu par speciālista algošanu un speciālista pakalpojumu apmaksu. **K**

KĀ EKONOMĒT ELEKTROENERĢIJAS PATĒRIŅU

Daļa Latvijas iedzīvotāju gaida tarifu samazināšanos, citi – maina elektroenerģijas piegādātāju

Marina MATROŅINA

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK) apstiprinājusi metodikas grozījumus elektrības sadales sistēmas pakalpojumu tarifu samazināšanai. Labā ziņa ir tāda, ka no 2020. gada janvāra uzņēmuma Sadales tīkls tarifs varētu samazināties, kas nozīmē, ka samazināsies arī mūsu rēķini.

Gaidāms jauns tarifs

SPRK priekšsēdētājs Rolands Irklis solīja, ka elektrības sadales tarifa mainīgā daļa no jaunā gada varētu pazemināties par 7–8%. „Tiesa, nedrīkst aizmirst, ka iedzīvotāju rēķinos par patērēto elektroenerģiju ir iekļautas vairākas komponentes: tiešās elektroenerģijas izmaksas, obligātā iepirkuma komponente (OIK) un uzņēmuma Sadales tīkls elektrības sadales izmaksas. Elektrības sadales izmaksas iedzīvotājiem ir aptuveni 30% no kopējā rēķina.”

Lai jaunie tarifi varētu stāties spēkā jau nākamā gada 1. janvārī, regulators no AS Sadales tīkls visu vākajā laikā gaida tarifu projektu apstiprināšanai.

Trīs veidu līgumi

Tajā pašā laikā daudzi Latvijas iedzīvotāji negaida tarifu samazināšanu, bet cenšas ekonomēt elektrības patēriņu. Vieni izmanto tikai energoefektīvas spuldzes, citi – maina elektrības piegādātāju.

Patlaban Latvijas iedzīvotājiem ir atļauts pirkt elektroenerģiju pie jebkura no vairāk nekā desmit

piegādātājiem, turklāt ir iespēja izvēlēties trīs atšķirīgus līguma veidus – līgumu ar mainīgu cenu, līgumu ar fiksētu cenu un līgumu par universālu pakalpojumu. Piedāvājam izskatīt visus variantus, lai saprastu, ar ko tie atšķiras.

- Noslēdzot ar pakalpojuma piegādātāju līgumu par mainīgu cenu, lietotājs piekrīt tam, ka elektrības cena svārstīsies atbilstoši elektroenerģijas biržas cenu svārstībām.
- Izvēloties līgumu ar fiksētu cenu, lietotājs kļūst neatkarīgs no biržas svārstībām. No vienas puses, tas cilvēku pasargā no straujiem sadārdzinājumiem, bet no otras – neļauj izbaudīt brīžus, kad elektrība biržā kļūst lēta.
- Universālā pakalpojuma līgums lietotājam fiksē cenu uz 12 mēnešiem, bet pēc tam bez papildu maksas ļauj mainīt pakalpojuma piegādātāju.

Cilvēki izdara apzinātu izvēli

Ko visbiežāk izvēlas iedzīvotāji? SPRK veiktā aptauja parādīja, ka aptuveni 50% Latvijas iedzīvotāju elektroenerģiju saņem pēc fiksētas cenas. Aptuveni 40% valsts mājaimniecību ir noslēgti

universālā pakalpojuma līgums (visticamāk, ka viņi vispār nav iedziļinājušies dažādu piegādātāju piedāvājumā un pēc elektroenerģijas tirgus atvēršanas automātiski kļūva par Latvenergo klientiem, kas izmanto tarifu *Elektrum universālais*). Tikai 10% valsts iedzīvotāju ir noslēgti līgumi par mainīgo cenu ar cerību, ka tas ļaus ekonomēt uz biržas svārstībām.

Situācija valstī mainās samērā ātri. Tikai gada laikā to klientu skaits, kuri pēc tirgus atvēršanas palika Latvenergo klienti, ir samazinājies par 10%. Tam ir nopietns iemesls: daudzos gadījumos tarifs *Elektrum universālais* ir neizdevīgs. Atsakoties no šī pakalpojuma sniedzēja, cilvēkiem izdodas ietaupīt desmitiem un vēl vairāk eiro gadā.

Kur atrast informāciju?

Tomēr simtiem tūkstoši iedzīvotāju joprojām saņem elektrību pēc tarifa *Elektrum universālais*, kurš viņiem tika automātiski piešķirts pēc elektrības tirgus atvēršanas. Kā likums, šī sabiedrības daļa vispār nezina, kur meklēt informāciju par alternatīvu tarifu tajā pašā Latvenergo vai citu piegādātāju piedāvājumu klāstā. Lai palīdzētu šiem iedzīvotājiem, tika izveidota mājaslapa: *elektroenerģija.lv*, kurā atrodams kalkulators atšķirīgu piegādātāju tarifu salīdzināšanai. Mājaslapas apmeklētājam tikai jāievada savs ģimenes vidējais patēriņš mēnesī, pēc tam sistēma izrēķina, cik cilvēks par šo patēriņu maksātu, ja būtu uzņēmumu 220 Enerģija, Aeon Energy, AJ Power, Baltcom,

Enefit, Lattelecom, MVBK vai WIN Baltic klients. Jāuzsver, ka kalkulators aprēķina tīrās elektrības cenu, jo OIK un Sadales tīkla pārvades pakalpojuma maksa, kas arī ietilpst tarifā, visiem piegādātājiem ir vienāda.

Mūsu ekspertīze

Mēs veicām aprēķinus vienai ģimenei, kura mēnesī tērē 180 kWh, un pēc iegūtajiem rezultātiem secinājām, ka cena par elektroenerģiju var atšķirties pat līdz pusotrai reizei. Piemēram, izvēloties kompānijas 220 Enerģija tarifu *Garantētā cena*, klients par 180 kWh maksātu 8,91 eiro, savukārt uzņēmumā Baltcom par tarifu *Universālais* par šo pašu patēriņu būtu jāmaksā vairāk nekā 12 eiro mēnesī.

Protams, starpība var veidoties atkarībā no elektrības cenas svārstībām biržā, bet galvenais princips ir skaidrs: brīvprātīgi izvēlēties pakalpojuma piegādātāju un tarifu ir izdevīgi.

Piedāvājam iepazīties ar mājaslapā *elektroenerģija.lv* atrodamā kalkulatora aprēķiniem lietotājam, kurš mēnesī tērē 180 kWh. Ja rodas interese, rekomendējam pašiem apmeklēt mājaslapu un izkalkulēt cenas savam patēriņam.

Nobeigumā – brīdinājums: elektroenerģijas piegādātāja nomaiņa ir pietiekami atbildīga lieta, tādēļ pirms jauna līguma slēgšanas rūpīgi iepazīstieties ar līguma nosacījumiem – tie ietvers arī darbības termiņu un soda sankcijas par līguma pirmstermiņa izbeigšanu. **K**

KĀ NOMAINĪT PAKALPOJUMA SNIEDZĒJU?

Iepazīstieties ar visu kompāniju, kuras Latvijas mājaimniecībām pārdod elektroenerģiju, kontaktiem!

 <p>AENERGY www.aenergy.lv</p> <p>Adrese: Elizabetes iela 2- 400, Rīga, LV-1010 E-pasts: info@aeonenergy.eu Tālrunis: + 371 27679699</p>	 <p>AJ POWER www.ajpower.lv</p> <p>Adrese: Daugavgrīvas iela 21, Rīga, LV-1048 E-pasts: info@ajpower.lv Tālrunis: + 371 67969140</p>	 <p>ALEXELA www.220energija.lv</p> <p>Adrese: Marijas iela 12 κ-2 - 3, Rīga, LV-1050 E-pasts: info@220energija.lv Tālrunis: + 371 67811220</p>	 <p>BALTCOM SIA www.baltcom.lv</p> <p>Adrese: Maskavas iela 322, Rīga, LV-1050 E-pasts: info@baltcom.lv Tālrunis: + 371 27370000</p>
 <p>BRIGHT FUTURE ENERGY www.bfenergy.lv</p> <p>Adrese: Viestura prospekts 1-7, Rīga, LV-1005 E-pasts: info.bfenergy@gmail.com Tālrunis: + 371 25941051</p>	 <p>ENEFIT www.enefit.lv</p> <p>Adrese: Vesetas iela 7, Rīga, Latvija E-pasts: elektriba@enefit.lv Tālrunis: + 371 60000055</p>	 <p>GATE SERVICE www.g-lectro.com</p> <p>Adrese: Lubānas iela 66, Rīga, LV-1073 E-pasts: mail@g-lectro.com Tālrunis: + 371 62904711</p>	 <p>IMLITEX LATVIJA www.imitexenergy.lv</p> <p>Adrese: Daugavgrīvas iela 83, Rīga, LV-1007 E-pasts: info@imitex.lv Tālrunis: + 371 67892174</p>
 <p>LATVENERGO www.elektrum.lv</p> <p>Adrese: Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, LV-1230 E-pasts: klientu.serviss@elektrum.lv Tālrunis: + 371 8400</p>	 <p>MVBK www.elementary.lv</p> <p>Adrese: Jāņa Pliekšāna iela 29 k-2, Jūrmala, LV-2015 E-pasts: info@mwbk.lv Tālrunis: + 371 26883737</p>	 <p>TET www.lattelecom.lv</p> <p>Adrese: Dzirnavu iela 105, Rīga, LV-1011 E-pasts: lattelecom@lattelecom.lv Tālrunis: + 371 177</p>	 <p>WIN BALTIC www.winbaltic.lv</p> <p>Adrese: Ieriķu iela 23 - 8 Rīga, LV-1084 E-pasts: info@winbaltic.lv Tālrunis: + 371 27555552</p>

KURŠ TARIFŠ IR VISIZDEVĪGĀKAIS?

Aprēķins veikts, izmantojot portālā *elektroenerģija.lv* atrodamo kalkulatoru pēc tarifiem, kādi bija spēkā 2019. gada 5. oktobrī

 Tarifs 220 Enerģija GARANTĒTĀ cena 1 kWh cena: 0,04950 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 8,91 €	 Tarifs 220 Enerģija GARANTĒTĀ cena ar priekšapmaksu 1 kWh cena: 0,05155 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 9,28 €	 Tarifs 220 Enerģija BIRŽAS ar priekšapmaksu 1 kWh cena biržā: 0,05097 € Pārdošanas pakalpojuma cena 1 kWh: 0,00268 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 9,66 €	 Tarifs Lattelecom Tet Fiksētais 1 kWh cena: 0,05386 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 9,69 €
 WIN Baltic Biržas tarifs 1 kWh cena biržā: 0,05097 € Pārdošanas pakalpojuma cena 1 kWh: 0,00300 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 9,71 €	 MVBK elementary Dinamiskais tarifs 1 kWh cena biržā: 0,05097 € Pārdošanas pakalpojuma cena 1 kWh: 0,00330 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 9,77 €	 Tarifs 220 Enerģija BIRŽAS 1 kWh cena biržā: 0,05097 € Pārdošanas pakalpojuma cena 1 kWh: 0,00340 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 9,79 €	 Tarifs AJ POWER Fiksētā cena 1 kWh cena: 0,05500 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 9,90 €
 Tarifs Lattelecom Tet Dinamiskais 1 kWh cena biržā: 0,05097 € Pārdošanas pakalpojuma cena 1 kWh: 0,00410 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 9,91 €	 Tarifs Aeon Energy Stabilais 1 kWh cena: 0,05000 € Fiksētais mēneša maksājums: 0,99 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 9,99 €	 Tarifs Latvenergo Elektrum Dinamiskais (0-599 kWh) 1 kWh cena biržā: 0,05097 € Pārdošanas pakalpojuma cena 1 kWh: 0,00466 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 10,01 €	 Tarifs Baltcom Standarta 1 kWh cena: 0,05606 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 10,09 €
 Tarifs Enefit Fiksētais 1 kWh cena: 0,04950 € Fiksētais mēneša maksājums: 1,65 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 10,56 €	 Tarifs 220 Enerģija GARANTĒTĀ cena apjom. patēr. ar priekšapmaksu 1 kWh cena: 0,04797 € Fiksētais mēneša maksājums: 1,98 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 10,61 €	 Tarifs 220 Enerģija GARANTĒTĀ cena apjom. patēr. 1 kWh cena: 0,04827 € Fiksētais mēneša maksājums: 1,98 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 10,67 €	 Tarifs WIN Baltic Fiksēta cena 1 kWh cena: 0,05960 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 10,73 €
 Tarifs WIN Baltic Universālais pakalpojums 1 kWh cena: 0,05960 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 10,73 €	 Tarifs Enefit Dinamiskais 1 kWh cena biržā: 0,05097 € Pārdošanas pakalpojuma cena 1 kWh: 0,00000 € Fiksētais mēneša maksājums: 1,65 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 10,82 €	 Tarifs 220 Enerģija BIRŽAS apjom. patēr. ar priekšapmaksu 1 kWh cena biržā: 0,05097 € Pārdošanas pakalpojuma cena 1 kWh: 0,00198 € Fiksētais mēneša maksājums: 1,50 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 11,03 €	 Tarifs 220 Enerģija BIRŽAS apjom. patēr. 1 kWh cena biržā: 0,05097 € Pārdošanas pakalpojuma cena 1 kWh: 0,00223 € Fiksētais mēneša maksājums: 1,50 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 11,08 €
 Tarifs Aeon Energy AEON Birža 1 kWh cena biržā: 0,05097 € Pārdošanas pakalpojuma cena 1 kWh: 0,00000 € Fiksētais mēneša maksājums: 1,99 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 11,16 €	 Tarifs Latvenergo Elektrum Izdevīgais 200+ 1 kWh cena: 0,05769 € Fiksētais mēneša maksājums: 0,83 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 11,21 €	 Tarifs Latvenergo Elektrum Ekonomiskais 1 kWh cena: 0,06294 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 11,33 €	 MVBK elementary Stabilais tarifs 1 kWh cena: 0,06300 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 11,34 €
 Tarifs 220 Enerģija UNIVERSĀLAIS 1 kWh cena: 0,06500 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 11,70 €	 Tarifs Latvenergo Universālais pakalpojums 1 kWh cena: 0,06690 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 12,04 €	 Tarifs Latvenergo Elektrum Izdevīgais 600+ 1 kWh cena: 0,05489 € Fiksētais mēneša maksājums: 2,48 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 12,36 €	 Tarifs Baltcom Universālais 1 kWh cena: 0,07093 € Kopā par 180 kWh mēnesī: 12,77 €

KUR DABŪT MALKU?

Drīz kļūs auksti. Kā no sociālā dienesta var saņemt kurināmo, ja jūsu mājās ir nevis centrālā apkure, bet gan krāsns?

Pirmais lielais aukstums nav nekāds joks. Tieši tad cilvēki sāk salt savos dzīvokļos, nosalstot pat līdz nāvei. Saskaņā ar Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra datiem, pagājušajā gadā Latvijā no aukstuma nomiruši 114 cilvēki. Divi no viņiem nosala savos dzīvokļos. Kāpēc tā notiek? Acīmredzot iedzīvotājiem nav malkas vai viņi to taupa. Valsts lielākās namu pārvaldes Rīgas namu pārvaldnieks pārziņā ir 1855 mājas ar malkas apkuri. Mēs noskaidrojām, kā saņemt cieto kurināmo no sociālā dienesta.

Dzīvokļa pabalsta ietvaros

- Kuru iedzīvotāju Rīgas sociālais dienests nodrošina ar malku?

- Rīgas pašvaldībā nav atsevišķa pabalsta malkas iegādei, – atbild Rīgas domes Labklājības departamenta iedzīvotāju informēšanas nodaļas vadītājas vietniece Linda Sausā, – tomēr rīdzinieki var saņemt dzīvokļa pabalstu. Tas tiek piešķirts, lai cilvēkiem palīdzētu samaksāt par dzīvokļa īri un komunālajiem pakalpojumiem. Uz šo pabalstu var pretendēt iedzīvotāji, kuriem pēc dzīvokļa, gāzes un elektrības rēķinu apmaksas iztikai paliek summa, kas mazāka par garantētajiem minimālajiem ienākumiem (darbspējīgām personām – 56,91 eiro, bērniem – 64,03 eiro, pensionāriem un invalīdiem – 128,06 eiro). Kabeļtelevīzijas un interneta izmantošanas rēķini šajā gadījumā netiek ņemti vērā. Tiesības saņemt dzīvokļa pabalstu ir personām, kuru vidējie ienākumi pēdējo trīs mēnešu laikā nepārsniedz 320,00 eiro katram ģimenes loceklim vai atsevišķi dzīvojošai personai darbspējīgā vecumā mēnesī, bet atsevišķi dzīvojošam vecuma vai invaliditātes pensijas vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējam nepārsniedz 400,00 eiro mēnesī.

Lai saņemtu dzīvokļa pabalstu, klients vērsas Rīgas sociālā dienesta rajona nodaļas teritoriālajā centrā, aizpilda iztikas līdzekļu deklarāciju, norādot pēdējo trīs mēnešu ienākumus un materiālo stāvokli. Rīgas sociālā dienesta speciālisti pārbaudīs iesniegtās ziņas un, ja nepieciešams, apsekos dzīvesvietu. Dzīvokļa pabalsts tiek piešķirts kopš tā mēneša, kurā ir pieņemts lēmums par pabalsta piešķiršanu. Dzīvokļa pabalsta ietvaros tiek sniegta palīdzība kurināmā iegādei. Klients uzrāda ar dzīvojamās telpas lietošanu saistītu maksājumu kvīšu oriģinālus (iesniedzot kopijas), īres vai apsaimniekošanas līgumu.

- Kādā veidā sociālais dienests izsniedz pabalstu? Kad atvedīs malku?

Neizmetiet čeku!

- Mēs piešķiram naudu cietā kurināmā iegādei. Iedzīvotājs pats to pārka, kad nepieciešams, un pats rūpējas par tā piegādi. Tomēr, ja nākamgad viņam atkal malka būs jāiegādājas, izmantojot sociālā dienesta atbalstu, kā pierādījums būs jāuzrāda čeks vai pavadzīme par malkas iegādi iepriekšējā sezonā, citādi iedzīvotājs pabalstu vairs nesaņems.

- Cik malkas nopirks sociālais dienests?

- Pabalstu malkas (vai cita dzīvokļa apkures kurināmā) iegādei iedzīvotājs saņem vienu reizi kalendārājā gadā:

■ 5 m³ malkas – pirmajai krāsnij, katrai nākamajai – 2 m³, bet ne vairāk kā 10 m³ cenai gadā. Ja dzīvoklī ēdiens tiek gatavots uz malkas plīts, papildus tiek piešķirti līdzekļi vēl 3 m³ iegādei;

■ oglēm un briketēm – līdz 2 t gadā vienistabas vai divstabu dzīvoklim (mājoklim), bet ne vairāk kā 4 t, ja dzīvoklis ir lielāks.

Precīzu naudas summu kurināmā iegādei nosaka Rīgas sociālais dienests, individuāli izvērtējot katru situāciju (tiek vērtēti gan ģimenes ienākumi, gan dzīvokļa uzturēšanas izdevumi).

Aiznesīs līdz dzīvoklim

- Ari krāsns remonts nav lēts prieks. Vai sociālais dienests palīdzēs to savest kārtībā, ja iedzīvotājam nepietiek naudas?

- Krāsns remontu Rīgas sociālais dienests neapmaksā, tomēr, ja šāda nepieciešamība rodas, cilvēks var vērsties pie mums. Katrs gadījums tiek vērtēts atsevišķi.

- Ja iedzīvotājs pats nevar aiznest malku uz dzīvokli, vai sociālais dienests piešķirs palīgu? Cik bieži palīgs varēs nākt?

SVARĪGI:

Precīzāku informāciju par Rīgā pieejamajiem sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību var iegūt Rīgas domes Labklājības departamentā. Tālrunis: **80005055** (pirmdienās–ceturtdienās: 9.00–17.00; piektdienās: 9.00–16.00).

Rīgas sociālais dienests: tālrunis: **67105048** (darbadienās darba laikā).

www.ld.riga.lv

- Rīgas sociālais dienests piedāvā mājas aprūpes pakalpojumu. Tas ir paredzēts, lai nodrošinātu to personu, kas objektīvu apstākļu dēļ nevar parūpēties par sevi, pamatvajadzības. Palīgs paveic ikdienas mājas darbus, tātad arī ienesīs malku dzīvoklī, iekurs uguni. Šis pakalpojums tiek sniegts dzīvesvietā, tāpēc palīgs neliks malku šķūnītī. Tas ir papildu maksas pakalpojums, ko var saņemt gan šis aprūpētājs, gan jebkura cita persona. Tātad, ja kāds atved malku un izkrauj to pagalmā, par tās no-

likšanu sausumā būs jā rūpējas pašam iedzīvotājam.

- Kā mainās iedzīvotāju skaits, kam nepieciešama sociālā palīdzība kurināmā iegādei?

- Šā gada astoņos mēnešos palīdzību kurināmā iegādei dzīvokļa pabalsta ietvaros ir saņēmušas 1350 ģimenes. Jāsaka, šo cilvēku skaits pakāpeniski samazinās, jo galvaspilsētā samazinās malkas šķūnīšu skaits, iedzīvotāji sāk izmantot citus kurināmā veidus. **K**

CIK GRĀDIEM IR JĀBŪT DZĪVOKLĪ?

Latvijas iedzīvotāji bieži jautā, kādai temperatūrai ir jābūt dzīvojamās telpās apkures sezonas laikā. Patiesi, dažas mājas pārvaldnieks silda tā, ka dzīvoklī var staigāt vasaras drēbēs, citviet vairāk par 15–16° nemēdz būt. Ko šajā gadījumā saka likums?

Atbild Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Apsaimniekošanas pārvaldes vadītāja Ingrida Mutjanko:

- Ministru kabineta 2015. gada 30. jūnija noteikumos Nr. 340 „Par Latvijas būvnormatīvu LBN 211-15 „Dzīvojamās ēkas” ir noteiktas prasības, kas jāievēro, projektējot jaunbūvējamās, atjaunojamās un pārbūvējamās dzīvojamās ēkas.

L atvijas būvnormatīvs

LBN 211-15

„Dzīvojamās ēkas” (Ministru kabineta 2015. gada 30. jūnija noteikumi Nr. 340)

Telpa	Iekštelpu gaisa temperatūra aukstajā gadalaikā °C
Dzīvojamā istaba un guļamistaba	18
Virtuve	18
Vannas istaba	25
Tualete	18
Savietotais sanitārais mezgls	25
Koplietošanas vestibils, kāpņutelpa un koridors	16

Turklāt dzīvokļa stūra telpā temperatūrai jābūt par 2°C augstākai, nekā norādīts tabulā.

Savukārt par iepriekš būvētām ēkām īpaši noteikumi nav pieņemti. To pārvaldniekiem, ja viņi strādā godprātīgi, arī vajadzētu ievērot jaunbūvējamo māju normatīvus.

Ieteikumi, nevis prasības

- Ko darīt, ja pārvaldnieks nenodrošina būvnormatīvos noteikto iekštelpu gaisa temperatūru apkures sezonā?

- Jums jāsaprot, ka tie ir ieteikumi. Saskaņā ar *Dzīvokļa īpašuma likumu* pašiem dzīvokļu īpašniekiem ir jālemj, kāda temperatūra tiks uzturēta dzīvokļos. Īpašnieki arī lemj, kad viņu mājā sāksies apkures sezona. Par jebkuru lēmumu kopsapulcē ir jānobalso vairāk nekā 50% dzīvokļu īpašnieku. Normatīvi pieļaujamo minimālo rādītāju nosaka tikai karstajam ūdenim. Tā temperatūrai izejā no siltummaiņa jābūt ne zemākai par +55°C. Optimālā gaisa temperatūra telpās ir 22–24°C. Jāņem vērā, ka mūsu siltumtrases ir novecojušas, caurules ir aizsērējušas un siltumnesējs daudz māju iekšējās sistēmās cirkulē nevienmērīgi, tādēļ bieži stūra dzīvokļos, arī pirmajā un pēdējā stāvā esošajos dzīvokļos ir vēsāks. Par to ir jāziņo pārvaldniekam, kam ir jāveic iekšējās sistēmas balansēšana.

- Kas notiek, ja iedzīvotāji nerīko kopsapulci un nelemj par apkures sezonas uzsākšanu un gaisa temperatūru dzīvokļos?

- Parasti siltummezgls tiek programmēts tā, lai iekštelpu temperatūra būtu 19–20°C. Tās paaugstināšana vai pazemināšana ir atkarīga no dzīvokļu īpašnieku sūdzībām un lēmumiem. **K**

SVARĪGI:

Saskaņā ar Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra datiem, no pagājušā gada decembra līdz šā gada 21. janvārim Latvijā no aukstuma nomira 114 cilvēki. Divi no viņiem ziemas pirmajā mēnesī nosala savos dzīvokļos Rīgā, Lāčplēša ielā un Kalnciema ielā. Visvairāk nosalušo šogad bija Rīgā – 45 cilvēki. Latgalē bojā gāja 29, Zemgalē – 23, Vidzemē – 12, Kurzemē – 5 cilvēki. Vairāk nekā puse no viņiem bija alkohola reibumā